PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

i

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR KOSZYKOWA 7. — TEL. 250-85
Konto w P. K. O. № 1465.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC
WARSZAWA — WRZESIEŃ 1923.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I PIĄTKI OD 6 — 7.
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ

Cena ogłoszeń 1 strona 50 Złp.
1/2 str. 25 Złp. 1/4 str. 13 Złp.

Prenumerata Złp. 4 kwartalnie
numer pojedyńczy 70 groszy

Należność w markach przyjmujemy p/g kursu w dniu płatności.

Przemiany w kierunkach handlu światowego

Nowy układ międzynarodowych stosunków gospodarczych, jaki powstał po wojnie światowej, nie mógł pozostać bez wpływu na kierunki handlu światowego. Jedne kraje pozbawione zostały dawnych rynków zbytu, pozyskując natomiast nowe, inne — dzięki sprzyjającej konjunkturze zdołały wzmocnić owe wpływy na rynkach światowych wypierając z nich swych współzawodników, wreszcie musiała po wojnie polityka handlowa wszystkich niemal państw, zarówno europejskich jak i zaoceanicznych.

Szczegółowa analiza rozwoju handlu zagranicznego poszczególnych państw w okresie powojennym pozwoli nam wskazać na inne jeszcze czynniki, które stały się powodem pewnych odchyleń w kierunkach handlu światowego.

Przegląd bilansów handlowych zaczniemy od Anglji. Jej bilans handlowy na r. 1913 wykazywał nadwyżkę przywozu w wysokości 134.9 milj. funt. sterl. Nadwyżka ta w r. 1920 wynosiła 379 milj., 1921 — 276 milj. i 1922 — 180 milj. funt. sterl. Zestawiając saldo z r. 1913 z saldem z lat powojennych i szczególnie z r. 1920, należy, naturalnie, wziąć pod uwagę wahania, jakim w tym okresie ulegały ceny. Co się tyczy udziału poszczególnych krajów w imporcie angielskim, zmiany procentowe w latach powojennych uwidocznione da w tabelce następującej:

	1913	1919	1920	1921	1922
Europa	41.6	14.8	26.0	30.0	32.3
Kolonje brytyjskie	27.6	35.8	28.9	30.5	31.7
Kraje zaoceaniczne	30.8	46.8	45.1	39.4	35.5
Z tego: St. Zjedn. A. P.	18.5	33.3	29.4	25.9	22.7

Kiedy przed wojną 41.6 proc. towarów importowanych do Anglji pochodziło z Europy, po wojnie import z Europy uległ dość znacznej redukcji na rzecz importu z krajów zaoceanicznych i w pierwszym rzędzie ze St. Zjedn. A. P. Dopiero w ostatnich dwóch latach wzmógł się nieco import z Europy i obecnie wynosi on jedną trzecią ogólnego importu do Anglji przewyższając import z Kolonji brytyjskich.

Anglja zdołała obecnie z powrotem utrwalić swe wpływy we wszystkich tych krajach, do których kierował się jej wywóz przed wojną. Przed wojną udział Europy w eksporcie angielskim wynosił 36.9 proc., Kolonji — 39.1 i krajów zaocean. — 24 proc. W r. 1919 wywóz do Europy stanowił przeszło połowę (56.6 proc.) ogólnego wywozu, zmniejszając się w r. 1922 do 38.2 proc. Wywóz do Kolonji wynosi 39.6 prc., czyli tyle, co przed wojną.

Udział procentowy poszczególnych krajów w eksporcie angielskim uwidoczniony jest w tabelce następującej:

Do	1913	1919	1920	1921	1922
Stanów Zjednocz.	5.5	4.3	6.2	6.6	7.7
Francji	5.5	18.9	12.0	7.3	7.7
Niemiec	7.9	1.9	1.5	2.5	4.4

Na uwagę w powyższej tabelce zasługuje przedewszystkiem wzrost wywozu do St. Zjedn. w latach 1921—1922. Tłomaczy się on strajkiem węglowym w St. Zjedn., w czasie trwania którego St. Zjedn. zmuszone były w większych ilościach sprowadzać węgiel z Anglji. Zmniejszanie się wywozu do Francji znajduje uzasadnienie we wzmagających się we Francji tendencjach protekcyjnych. Wywóz do Niemiec powoli wzrasta i w stosunku do r. 1920 podniósł się, lecz wciąż jeszcze stanowi niecałe, 50 proc. wywozu z r. 1913 (należy przytem pamiętać, iż ceny w Anglji w r. 1922 były o 50 proc wyższe od cen przedwojennych).

We FRANCJI bilans handlowy w ostatnich dwuch latach w porównaniu z r. 1913 kształtował się następujaco (w 1000-ach tonn):

	Przywóz	Wywóz	Przewyżka przywozu
1913	44143	21710	22433
1921	40062	16035	24027
1922	51367	22915	28752

W r. 1913 jedna trzecia przywozu francuskiego pochodziła z Anglji, Niemiec i St. Zjedn., natomiast 36.2 proc. wywozu przypadało na Anglję i Belgję. Niemcy jako kraj przywożący przed wojną zajmowały drugie miejsce, obecnie zaś zostały wyparte na czwarte miejsce.

Udział procentowy w przywozie i wywozie poszczególnych państw uwidoczniony jest w tabelce następującej:

	PRZYWÓZ				WYWÓZ			
	1913	1920	1921	1922	1913	1920	1921	1922
Anglja	13.1	20.8	15.6	15.6	20.1	16.0	18.8	20.2
Niemcy	12.5	5.2	11.0	6.0	12.6	5.5	10.9	10.0
Belgja	6.5	6.6	9.4	8.0	16.1	16.6	19.2	20.2
Włochy	2.8	2.5	2.9	3.7	4.4	4.6	4.0	4.3
Hiszpanja	3.3	2.1	2.4	1.6	2.2	3.6	3.2	2.8
St. Zjedn.	10.5	20.8	20.4	18.0	6.3	8.7	12.8	11.3
Kolonje fran.	10.8	—	12.3	10.6	13.7	—	15.6	17.8

Z powyższej tabelki widzimy, iż naogół przywóz zmniejsza się niemal ze wszystkich krajów, co się tłomaczy, jak już zaznaczyliśmy wzmocnieniem się tendencji protekcyjnych we Francji. Wzrost wytwórczości przemysłowej w półn. Francji również wywarł znaczny wpływ na zmniejszenie się przywozu. Wraz ze zmniejszeniem się przywozu wzrasta do poszczególnych krajów wywóz (wyjątek stanowi Hiszpanja i w r. 1922 St. Zjedn.). Na uwagę zasługuje jeszcze wzrost wywozu do Kolonji franc. W r. 1922 stanowił on 17.8 proc. ogólnego wywozu. Szczególnie wzmaga się znaczenie jako rynków zbytu Marokka i Algieru. Przemiany w kierunkach handlu zagranicznego St. Zjedn. uwidocznia się w tabeli następującej:

Lata fiskalne	PRZYWÓZ					WYWÓZ				
	1913	1919	1920	1921	1922	1913	1919	1920	1921	1922
Europa	49.2	12.1	22.5	25.6	31.4	61.3	64.2	60.0	52.3	54.8
Anglja	16.6	5.1	10.0	9.0	10.4	24.4	29.7	26.5	20.4	22.4
Niemcy	10.4	0.0	0.9	2.5	3.7	13.5	0.1	2.5	5.9	9.3
Środk. i półn. Am.	20.2	34.0	28.4	33.1	26.9	25.6	17.8	20.2	25.3	23.8
Azja i Oceanja	17.5	33.0	29.1	26.5	28.2	8.0	11.2	12.2	12.3	15.0

Liczby, w powyższej tabelce zawarte, pouczają, iż po wojnie państwa europejskie jako kraje importujące w handlu St. Zjedn. przestały odgrywać tę rolę, jaką odgrywały przed wojną. Udział ich przed wojną wynosił prawie 50 proc., zaś w r. 1919 wynosił zaledwie 12.1 proc. i w r. 1922 zdołał zwiększyć się do 31.4 proc. Wzrósł natomiast przywóz z Ameryki Półn. i Środk. oraz z Azji Wschodniej Najwięcej wzmógł się przywóz z Chin, Japonji, Kuby i Kanady. Wzrósł również wywóz St. Zjedn. do Azji Wschodniej. Udział więc Japonji w wywozie St. Zjedn. powiększył się z 2.3 do 6.6 proc., Chin zaś z 0.9 do 2.7 proc.

O kierunkach handlu zagranicznego Niemiec trudno sobie wytworzyć jakieś dokładniejsze pojęcie. Niemcy bowiem od czasu wybuchu wojny nie ogłaszają ścisłych danych, dotyczących handlu zagranicznego, ze względów zresztą dobrze zrozumiałych (np. chęć przedstawienia siebie jako narodu zubożałego, niezdolnego do spełnienia zobowiązań reparacyjnych).

*Według czasopisma „**Wirtschaft und Statistik**" udział procentowy poszczególnych krajów w wywozie niemieckim w ostatnich latach przedstawiał się następująco:*

	Maj—Grudzień 1921	1 kwartał 1922
Kraje europ.	79.5	78.3
Z tego: kraje neutr.	36.6	35.9
kraje Ententy	16.2	18.7
Kraje Zaoceaniczne	20.4	21.6

W roku 1920 udział państw Ententy w wywozie niemieckich sięgał przeciętnie 4 do 5 proc. (np. Anglja 6.5 proc., Francja — 3.4, Belgja — 3.6). Obecnie udział ten wzrósł do 18.7 proc. Dla handlu niemieckiego dotkliwą stratę stanowi zanik stosunków handlowych z Rosją. Przed wojną udział jej w imporcie niemieckim wynosił 13.6 proc., w eksporcie zaś — 8.7 proc. Kompensatę z powodu odpadnięcia rynku rosyjskiego oraz znacznego zmniejszenia się rynku zbytu w Anglji Niemcy usiłują znaleźć na rynkach państw nowopowstałych oraz w krajach neutralnych. Wogóle wysiłki Niemiec w kierunku odrestaurowania dawnej świetności swego handlu

dyrektor zakładów Thyssenowskich, obecnie zaś radny m. Berlina, Alfons Horten, uczynił próbę ustalenia rzeczywistej wartości eksportu niemieckiego, porównywując dane statystyki niemieckiej ze statystykami Anglji i Francji. Dojść musiał on do wniosku, że mimo zmniejszenia się ilości towarów eksportowanych, szczególnie niektórych surowców, jak węgla, wartość ogólna eksportu niemieckiego odbiega w b. nieznacznej mierze od wartości wywozu przedwojennego. Stwierdził on, iż bilnas handlowy Niemiec w r. 1922 był czynny i nadwyżka wywozu wyniosła około 4 miljardów mk.. Kierunek handlu zagranicznego Polski zmienił się w latach powojennych o tyle, iż z konieczności wskutek odpadnięcia rynku rosyjskiego trzeba było szukać dróg do innych krajów. Obecnie coraz silniejszą staje się nasza ekspansja do krajów bałkańskich, natomiast nieznaczne są wciąż nasze wpływy na rynkach krajów bałtyckich i Lewantu. Nie są również w należytej mierze rozwinięte stosunki handlowe z niektóremi państwami Ententy i szczególnie z Włochami. Jesteśmy natomiast nadal zależni od rynku niemieckiego i na kształtowanie się naszego bilansu handlowego, jak to już niejednokrotnie stwierdzaliśmy, handel z Niemcami odgrywa wpływ decydujący.

Dr. LEON PĄCZEWSKI.

DROŻYZNA

Jest ona najdotkliwszym, ale, bądź co bądź, najmodniejszym obecnie tematem rozmów i utyskiwań, które jednakowoż poruszają prawie zawsze ostatnie objawy drożyzny, mniej się zagłębiając w jej przyczyny i rozwój. A przecież tylko takie reflekcje mogłyby, przynajmniej w pewnym stopniu, obezwładnić tego wampira, wysysającego krew z organizmu narodowego.

Zgodnie z teorją ekonomji, drożyzna powstać może wskutek: 1) braku towarów, lub 2) małej i ciągle się zmniejszającej wartości pieniądza.

Która z tych przyczyn działa w Polsce?

Brak towarów niewątpliwie daje się coraz mniej odczuwać. Statystyka wytwórczości przemysłowej dostarcza w tym kierunku przekonywających dowodów. Niektóre gałęzie produkcji przemysłowej (fabrycznej) niemal dosięgają już poziomu przedwojennego, inne nawet wzniosły się ponad ten poziom. Wytwórczość rolnicza również przedstawia obraz błogosławionej obfitości: urodzaj jest wspaniały.

A jednocześnie ceny mkną z zawrotną szybkością w górę, i mieszkańcy miast w Polsce, — zwłaszcza żyjący z uposażeń służbowych, z coraz większym trudem mogą zapewnić sobie najskromniejszą egzystencję.

Jeżeli zatem przyczyna drożyzny nie leży po stronie towarów, to musi ona mieć swoje źródło w zabagnieniu naszego rynku pieniężnego. Tak jest w istocie. Nasz pieniądz, nieuregulowany i nie ustalony w swej wartości, jest głównym sprawcą drożyzny.

Aby szczegółowo i gruntownie twierdzenie powyższe udowodnić, trzebaby opisać, w jaki sposób powstaje pieniądz o wartości stałej; jak tę wartość zachowuje i kiedy ją traci. Byłaby to pogawędka pouczająca — niestety, jednak, dla szpalt „Przeglądu" może nieco zbyt długa. Zresztą mamy prawo przypuszczać, że zagadnienie to nie jest światłym czytelnikom naszym obce.

Ograniczymy się tedy na przytoczeniu przerażającego faktu, że podług urzędowego „stanu rachunków" Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na dzień 10 sierpnia r. b., mieliśmy w obiegu 4,887,351,220,700 marek polskich. Ponieważ w dekadzie od 1 do 10 sierpnia r. b. przybywało do obiegu codziennie około 40 miljardów, przeto wolno przypuścić, że obecnie mamy w obiegu już przeszło 5 *tryljonów* marek polskich.

Czy słyszał kto w czasach przedwojennych, ażeby jakiekolwiek państwo świata — choćby największe — miało w obiegu taką ilość pieniędzy? Czy kiedykolwiek wypuszczano w obieg codziennie po 40 miljordów jednostek pieniężnych? Już te liczby, bez wszelkich innych dowodów i danych, wskazują, że pieniądz taki jest nadzwyczaj rozwodniony i niesłychanie obfity. A o tem wie każdy, że to, czego jest dużo, bywa zazwyczaj tanie.

To też tani i coraz tańszy staje się pieniądz polski, co znaczy, że towary, odwrotnie, muszą się stawać coraz droższe. I tu leży główna przyczyna drożyzny.

Ale dlaczego „produkujemy" taką ilość pieniędzy, jeśli to jest szkodliwe? Czy może wymagają tego potrzeby gospodarcze? Bynajmniej. Na kredyty prywatne wypuszczono niewiele więcej ponad tryljon, t. j. około 20 procent; pieniądze te są zwrotne. Pozostała ilość, t. j. około 4 tryljonów, wypuszczona była na potrzeby państwa.

A więc doszliśmy do wniosku, że państwo, lub skarb, obniża wartość swojego pieniądza, czyli, innemi słowy, wywołuje drożyznę. I tak jest w istocie. Ale dlaczego państwo to czyni? Bo jest do tego zmuszone, nie mając dostatecznych dochodów z podatków i przedsiębiorstw własnych, lub też gospodarując zbyt rozrzutnie. Zatem, chcąc zmniejszyć drożyznę, trzeba powiększyć dochody państwa, lub zmniejszyć jego wydatki.

W końcu należy podkreślić jeszcze jeden objaw znamienny: oto drożyzna rośnie szybciej, niż ilość pieniędzy w obiegu, niż uposażenia pracownika. Jeszcze szybciej rosną kursy dolara Stanów Zjednoczonych. Dzieje się tak dlatego, że koła przemysłowo-handlowe, robiąc kalkulacje cen, opierać się mogą tylko na wartościach stałych i z góry wliczają do tych kalkulacji procent ryzyka na spadku waluty polskiej. Obok tego wiele osób przepłaca dolary dla celów spekulacyjnych, lub lokacyjnych.

T-ski.

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

Produkcja zagłębia borysławskiego w pierwszej połowie lipca r. b. wynosiła (daty odtłoczenia) 1548 cystern a 10000 kg. ropy, w (pierwszej połowie czerwca 1393 cystern), z czego przypada na kopalnie:
w Borysławiu 55 i pół cystern,
w Tustanowicach 579.17 cystern,
w Mraźnicy 367 cystern,
w Schodnicy 32 cysterny.

Łapaczka, czynna na terytorjum zagłębia, zebrała w tym czasie 18 i pół cystern.

Przeciętna produkcja dzienna szybów we wszystkich gminach okręgu Borysławskiego wynosiła w połowie bieżącego miesiąca 154.28 cysterny; w szczególności zaś wynosiła produkcja dzienna w Borysławiu 47.5 cystern, w Mraźnicy 28 cystern, w Tustanowicach 67, w Schodnicy 7.70, w Uryczu 3.55, w Opace 0.50 cystern.

Krajowe wytwórnie taboru zwiększają stale swą wytwórczość. Dostarczyły więc:

Lilpop, Rau i Loewenstein:		
wagonów osobowych	20	—
wagonów towarowych	25	780
Fabryka H. Cegielski:		
wagonów towarow.	100	550
Fabryka „Wagon":		
wagonów towarow.	—	100
Fabr. „Zieleniewski":		
wagonów osobowych	—	140
wagonów towarow.	275	430
Fabr. lokomotyw w Chrzanowie — lokomotyw, częściowo zbudowanych w kraju	—	10

W 1922 r. uruchomiona została piąta największa wytwórnia wagonów towarowych w Ostrowcu.

Zamówienia wytwórni krajowych wynoszą na okres do r. 1923 lokomotyw, 260 wagonów osobowych 7800, wagonów towarowych 70400.

Fabryki gazoliny.

W zagłębiu Borysławskiem uruchomione zostały niedawno 3 nowe fabryki gazoliny: w Mraźnicy — na kopalni „Zofja" (własność tow. akc. „Galicja") i na kopalni „Gotfryd" (własność sp. naft. „Silva Plana") oraz w Borysławiu na kopalni „Ratoczyn" (własność „Silva Plana"). Po za wymienionemi, od kilku lat istnieje w Tustanowicach fabryka gazoliny sp. akc. „Gazolina".

Fabryka gazoliny jest nowym w naszym przemyśle naftowym sposobem użytkowania gazów ziemnych. Dotychczas używano ich dla celów opałowych na kopalniach, dla oświetlenia miast (Drohobycz, Jastos, Krosno), oraz dla celów przemysłowych (wytwarzanie energji popędowej). Obecnie część gazów przerabiana będzie na środek popędowy płynny, znajdzie więc zastosowanie już nietylko w miejscowościach blizko ich źródeł położonych.

Uzyskiwana z gazów ziemnych gazolina jest przezroczysta, jak woda, posiada ciężar gatunkowy najlżejszej u nas wyrabianej benzyny (680—700) i ładowana jest w hermetycznych żelaznych beczkach. Znajdzie ona zastosowanie przedewszystkiem w lotnictwie, jako środek popędowy dla motorów, co ze względu na rozwijające się u nas lotnictwo wojskowe i cywilne może mieć duże znaczenie.

Fabrykacja gazoliny odbywa się u nas kilkoma systemami. System używany w wytwórniach sp. „Silva Plana" polega na t. zw. absorbcji gazów za pomocą ropy naftowej; w wytwórniach sp. „Gazolina" — na zastosowaniu sprężania gazów za pomocą kompresorów (system amerykański); w wytwórniach Tow. Akc. „Galicja" — na absorbcji gazów za pomocą węgla aktywnego.

Przemysł bawełniany i wełniany.

Roczna produkcja przemysłu bawełnianego i wełnianego w Łodzi przedstawia się, według ostatnich statystyk, specjalnie sporządzonych dla władz centralnych, w następujący sposób:

Przemysł bawełniany przy 147 proc. uruchomienia przedwojennego przędzalni wyprodukował około 78,740 ton tkaniny.

Przemysł wełniany przy 85 proc. uruchomienia przedwojennego wrzecion zgrzebnych oraz przy 63,6 proc. uruchomienia przedwojennego wrzecion czesankowych, wyprodukował około 27,300 ton tkaniny. Przy przedwojennem uruchomieniu przemysłu wełnianego, produkcja wynosiłaby około 34,200 ton. Przybliżone spożycie bawełny wewnątrz kraju nie uwzględniając zapotrzebowania ludności w. m. Gdańska (3,000 ton rocznie) przedstawia się następująco:

B. Królestwo Kongresowe — 22,449 ton bawełny, Wielkopolska — 21,200 ton, województwa wschodnia — 6,700, Małopolska — 15,200 ton, Śląsk — 6,000, razem spożycie wyrobów włókienniczych wewnątrz kraju wynosi 71,500 ton bawełny i 38,600 ton wełny.

O bezpieczeństwo przy kotłach parowych.

Minister spraw wewnętrznych wydał w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu rozporządzenie ażeby funkcjonarjusze policji państwowej podczas patroli służbowych zwracali uwagę na zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne, posiadające lokomobile lub inne kotły parowe, oraz ażeby żądali okazania sobie t. zw. „książek kotłowych", które stanowią urzędowy dowód, że dany kocioł jest pod dozorem. W wypadkach sprowadzenia przez zakład przemysłowy, lub gospodarstwo rolne, lokomobili, pługa parowego lub ustawienia innego kotła parowego — zadaniem organów policyjnych będzie baczenie, ażeby przed użyciem tych maszyn właściciele zaopatrzyli się w książki kotłowe. Dozór nad kotłami poruczony jest inżynierom rewidentom, urzędującym z ramienia Min. Przem. i Handlu. Inżynierom tym przysługuje prawo wstrzymania i opieczętowania kotłów wskutek groźnego ich stanu. Organy policji obowiązane będą pilnować, ażeby kotły nie były używane.

Szkoła przemysłowa w Bydgoszczy.

Z początkiem roku szkol. 1923-24 otwarte będą w państwowej szkole przemysłowej w Bydgoszczy:

I. Wydział przemysłów rolnych. Wydział ten ma na celu kształcenie techników dla przemysłów rolnych, zajmujących się przerobem buraków, ziemniaków i zboża. II. Kurs grafiki przemysł., przeznaczony dla kształcenia pracowników technicznych dla przemysłu graficznego. III. Wydział rzemieślniczo - przemysłowy przeznaznaczony do teoretycznego i praktycznego przygotowania uczniów w zawodzie stolarskim i ślusarskim i zaznajomienia ich z zastosowaniem rzemiosła w wytwórczości fabrycznej.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Sprzedaż towarów zagranicę za marki polskie a deklaracje dewizowe.

O ile eksporter sprzedaje towar za marki polskie ma złożyć o tem deklerację do Banku dewizowego. Marki polskie w tym wypadku powinny wpłynąć z przekazu zagranicznego. W sprawie eksporterów, którzy otrzymali dawniej już należytość za towar a wysyłają go dopiero teraz odnośnie drzewa zakontraktowanego jeszcze w roku ubiegłym nastąpiło porozumienie między przedstawicielami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu a Syndykatami drzewnymi, polegające na składaniu tylko 30 proc. wartości drzewa w Gdańsku (od 1 października r. b. 50 proc. Eksporterom, którzy zawarli umowy w ostatnim czasie przed wydaniem rozporządzeń walutowych departament handlowy przy ministerjum przemysłu i handlu przyjdzie z pomocą, o ile udowodnią, iż umowy zawarli przed zakazem, i że otrzymane obce waluty spieniężyli w P. K. K. P. W tym wypadku departament handlowy zwróci się do ministerjum skarbu z wnioskiem o zwolnienie z obowiązku składania walut.

Polskie sukno i płótno do Turcji.

Moskiewska „Ekonomiczeskaja Żyźń" pisze, że po zawarciu traktatu handlowego polsko - tureckiego w prasie tureckiej zjawiły się artykuły, w których koła przemysłowe tureckie wyrażają przekonanie, iż w najbliższym czasie spodziewać się należy zawarcia tranzakcji z kupiectwem polskiem o dostawę do Turcji polskiego sukna i płótna w większych partjach.

Import win.

Urząd przywozu i wywozu nie udziela importerom kolonjalnym pozwoleń na sprowadzanie win z Niemiec, z przyczyn walutowych niekorzystnie oddziaływających na nasz bilans handlowy zagraniczny. Z teg powodu wiele firm kolonjalno - winnych zwróciło się do konsulatów polskich w Rumunji, Bułgarji, Turcji i Jugosławji celem wskazania źródeł zakupu win w tych państwach.

O akademję eksportową.

Dyrekcja akademji handlowej w Krakowie nie zaprzestaje zabiegów o otwarcie w Krakowie akademji eksportowej. Niedawno bawiła w Warszawie w tej sprawie delegacja profesorów akademji handlowej. Obecnie zaś prezydjum izby handlowej wniosło do ministerjum oświecenia obszerny memorjał, podnosząc w nim ważność tego rodzaju placówki na gruncie krakowskim i prosząc o jaknajrychlejszą decyzję ministerjum.

Ceny wyrobów walcowanych.

Związek polskich hut żelaznych ustalił, począwszy od d. 31 sierpnia r. b. aż do odwołania następujące ceny zasadnicze na wyroby walcowane:

przy zamówieniach od 60 tonn; przy zamówieniach mniejszych cena wyższa o 2 proc.

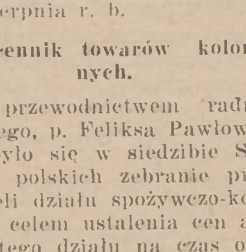
1) Żelazo handlowe	12.500 mk.
2) Bednarka: zimnowalcowana	24.000 „
gorąco walsowana	14.500 „
3) Drut	16.600 „
4) Blachy	17.200 „
5) Żelazo uniwersalne	15.000 „

wszystkie ceny za klg. loco huta wysyłająca przy zamówieniach pełnowagonowych. Do powyższych cen zasadniczych doliczane są dopłaty, obowiązujące w dniu wysyłki.

Ceny podane w okólniku z d. 23 sierpnia r. b., nie obowiązują od d. 31 sierpnia r. b.

Nowy cennik towarów kolonjalnych.

Pod przewodnictwem radnego miejskiego, p. Feliksa Pawłowskiego, odbyło się w siedzibie Stow. kupców polskich zebranie przedstawicieli działu spożywczo-kolonjalnego celem ustalenia cen artykułów tego działu na czas od d. 11 września. Ze względu na to, że mnożnik celny nie uległ zmianie i że waluty obce od ostatniego posiedzenia cennikowego podrożały tylko o 4 proc. uchwalono cen artykułów importowanych nie podnosić. Artykuły pochodzenia krajowego, ze względu na podniesienia się cen robocizny, węgla, światła i t. p. musiały być podwyższone. Przy ustalaniu cen przestrzegano ściśle kalkulacji, podanej przez fabrykantów, doliczając tylko minimalny zysk dla detalicznego sprzedawcy. W niektórych przypadkach obniżono zysk detalisty byle utrzymać cenę na poprzednim poziomie.

Nowy cennik jest następujący:

Herbata luzem — 220.000 mk. za klg., Orange Pecoe — 360.000 mk., kawa zbożowa — 9.000, palona „Rio" — 114.000, „Santos"—180.000, kakao na wagę — 36.00, cykorja włocławska „Bohma" — 28.000, „Gleba" — 28.000, marmelada 40 proc. 60.000, ryż „Burma" i „Moulmain" — 23.000, sól jasna — 6.700, poznańska biała — 6.500, ciemna wielicka — 4.500 ,ocet stołowy litr —5.200, do marynat — 10.400, zapałki pudełko — 1.000, paczka — 9.500, herkulo na wagę — 13.000, mąka pszenna 50 proc. — 18.000, 60 proc. — 16.000, żytnia 70 proc — 9.700, makaron — 28.800, kasza manna — 22.800, krakowska -17.000, perłowa funtówka — 12.300, pęczak 9.000, jęczmienna — 9.000, gryczana biała — 14.500, łamana—13.500, palona — 15.000, jaglana — 13.200, groch polny — 6 000, „pół Wiktorja" — 9.000, fasola biała — 8.000, kolorowa — 6 000.

Tymczasowa rada spożywców.

Zatwierdzony przez p. ministra spraw wewnętrznych skład tymczasowej rady spożywców przedstawia się jak następuje: poseł Zaręba (robotnicze Stow. spółdzielcze), Rudolf Jabłoński (dyr. Tow. aprowizacji miast), Romuald Mielczarski („Społem"), dr. Zieliński (prezes Związku miast), dr. Warens (zespół Stow. urzędników państwowych i komunalnych), Adam Wagner (prezes Zrzeszeń śląskich spółdzielni spożywczych), poseł L. Gdyk (wicemarszałek sejmu), Władysław Grzędzielski (b. minister aprowizacji), L. Wiśniewski (centralne Tow. rolnicze) i Stanisław Broniarz (dyr. patronatu Związku spółdzielni w Poznaniu), Nominacja zastępców nastąpi później.

KRONIKA FINANSOWA

Obroty akcjami w P. K. O.

Uczestnicy obrotu czekowego i oszczędnościowego P. K. O. mogą za pośrednictwem tej instytucji dokonywać operacji giełdowych, przyczem P. K. O. w przeciwieństwie do niektórych banków, zakupione akcje przyjmuje do depozytu i nadzoru. Zlecenia giełdowe dzienne przyjmowane są w P. K. O. do godz. 9 i pół rano. To też obrót papierami wartościowemi, a przedewszystkiem akcjami jest znaczny. Z usług P. K. O. w tej mierze korzystają szerokie sfery drobnych kapitalistów, pragnących zaoszczędzony kapitał uchronić przed dewaluacją.

Rachunki korespondentów zagranicznych.

Dowiadujemy się z ministerjum skarbu, że upłynęły już terminy prowadzenia w bankach rachunków korespondentów zagranicznych dla Gdańska, Niemiec, Austrji i in.

Obecnie wolno prowadzić te rachunki tylko za specjalnemi zezwoleniami komisarza spraw dewizowych. Wydają się również zezwolenia na t. zw. rachunki krajowe korespondentów zagranicznych, ale rachunki te podlegają ścisłej kontroli co do charakteru korespondentów.

Obieg i wartość banknotów w Polsce.

Ogólna wartość całej naszej emisji jest bardzo niewielka. Z wyliczeń wynika, że pomimo stałego ogromnego wzrostu emisji, wartość naszego obiegu banknotów, przedstawiona w dolarach, nawet się zmniejsza. Oto jaką tablicę znajdujemy w tomie II (za kwartał II 1923 r.) czasopisma „Ekonomista".

Banknoty w obiegu (według P. K. K. P.)

		w milj. marek	w milj. dolarów
31/XII	1919	5,316,3	48,04
31/XII	1920	49,361,4	85,21
31/XII	1921	229,537,6	77,80
31/III	1922	250,665,5	62,78
30/VI	1922	300,101,1	66,06
30/IX	1922	463,706,0	53,77
31/XII	1922	793,437,5	44,55
31/I	1923	799,500,6	24,82
28/II	1923	1,177,300,8	36,81
31/III	1923	1,841,205,6	43,04
30/IV	1923	2,332,396,8	49,90

Bank Warszawa — Londyn.

W Warszawie powstaje Bank Warszawa — Londyn z kapitałem mk. 25 miljardów połączony z Syndykatem London et Warsaw Banking Syndicate z kapitałem f. st. 200.000. Bank ten nie będzie konkurencją dla banków miejscowych, gdyż ma za zadanie inwestycje przemysłowe i finansowanie ex i importu.

Założycielami banku są: generał sir Hubert de la Poer Grugh Hugh Lavrence Fletcher-Moulton, Henry John Komas, Antoni Knaap, Henryk Karpiński i Emil Świda.

Pożyczki dla miast.

Jakkolwiek ustawa o finansach gminnych („komunalnych") jest już uchwalona, jednak przewidywane w niej źródła dochodowe przysporzą niezbędnych środków ciałom samorządowym dopiero pod koniec r. b.

Wobec tego ministerjum zmuszone było udzielić pomocy w ciągu r. b. ciałom samorządowym pomocy finansowej.

Pomoc ta wyraziła się w liczbach następujących: Warszawa otrzymała tytułem pożyczki 22 i pół miljarda marek, tytułem zaliczek na wpływy z podatku dochodowego, względnie przemysłowego 23 miljardy marek.

Inne miasta Rzeczypospolitej Polskiej otrzymały razem 12.3 miljardów marek.

Starostwa krajowe b. dzielnicy pruskiej otrzymały 5,5 miljardów marek.

Wydziały powiatowe w Małopolsce tytułem zaliczek na dodatki do podatków 7,1 miljardów marek.

P. K. K. P. w sierpniu.

Główne pozycje bilansu Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej z dn. 31 sierpnia r. b., łącznie ze zmianami, jakie zaszły w nich w ciągu sierpnia, przedstawiają się, jak następuje:

	Stan z dn. 31.8 1923 r.	Zmiany w ciągu sierpnia
	W miljonach mk. złotych	
zapas kruszcu	82.1	—0.8
waluty zagranicz.	2.2	—0.7
rach. zagr. nostro	24.3	—6.3
	W miljardach mkp.	
portfel wekslowy	1.372.1	+ 614.0
inne pożycz. pryw.	637.2	+ 246.6
dług skarbu państw.	6.473.0	+2.282.5
obieg banknotów	6.871.8	+2.393.1
natychm. płatne zobowiązania	1.727.7	+ 685.1

mniej o 7 miljonów mk. zł.

Pozycje, podane w markach polskich, wykazuje z natury rzeczy, w związku z gwałtownym spadkiem naszej waluty w ubiegłym miesiącu, powszechny wzrost. Tak więc portfel wekslowy instytucji emisyjnej zwiększył się w sierpniu przeszło o 80 proc., stan innych pożyczek gospodarczych przeszło o 60 proc. Z ogólnej sumy 860 miljardów, o którą pozycje portfelu wekslowego i inych pożyczek prywatnych wyższe były w dn. 31 sierpnia w porównaniu z dn. 31 lipca, 457 miljardów przypada na ostatnią dekadę miesiąca. A zatem mniej więcej od drugiej połowy sierpnia uległa pewnej rewizji stosowania uprzednio polityka najdalej idących restrykcyj kredytowych na cele gospodarcze.

Dla gospodarki skarbowej miesiąc sierpień był bardzo ciężki. Dług w instytucji emisyjnej wzrósł nominalnie przeszło o 2000 miljardów, które w przeliczeniu na dolary, według kursu przeciętnego z miesiąca, wynoszą 9—10 miljonów.

W rezultacie wzmożonej działalności kredytowej na cele skarbowe i prywatne obieg banknotów P. K. K. P. zwiększył się w sierpniu blisko o 2400 miljardów, dosięgając 700 miljardów w dn. 31 sierpnia. Ze względu na stabilizację kursów dewizowych w sierpniu zwiększenie to oznacza realny wzrost wartości naszego obiegu papierowego, kryje jednak na przyszłość poważne niebezpieczeństwa dla naszej waluty. Walka z inflacją nie przestaje być najpilniejszem zadaniem chwili.

Drobne uszczuplenia zapasu kruszcowego P. K. K. P. w ciągu sierpnia ma charakter tylko nominalny. Zmniejszył się mianowicie blisko o 2 miljony mk. parytetowych zapas srebra, zwiększył się za to o 1.1 miljona mk. złotych zapas żółtego metalu. Mamy tu do czynienia z dalszym ciągiem prowadzonej przez P. K. K. P. już od dłuższego czasu polityki częściowej wymiany posiadanych zapasów srebra na złoto.

Mniej pomyślny objaw stanowi dosyć pokaźne zmniejszenie się w ciągu sierpnia zapasów walutowych i dewizowych instytucji emisyjnej. Pozycje walut obcych i rachunków zagranicznych „nostro" wynosiły łącznie w dn. 31 sierpnia tylko 26.5 miljona mk. zł. — w porównaniu z ultimo lipca

Kronika Ustawodawcza.

Rozporządzenie w sprawie rządowych terenów naftowych.

W najbliższym czasie rada ministrów rozpatrywać będzie wniosek ministra przemysłu i handlu w sprawie przekazania temu ministrowi spraw związanych z dzierżawą i eksploatacją tych terenów naftowych, które stanowią własność państwową. W związku z tym wnioskiem projektowane jest wydane przez radę ministrów, rozporządzenia, którego osnową będą zasady następujące:

Ministrowi przemysłu i handlu przekazuje się załatwienie spraw, związanych z dzierżawą terenów naftowych, będących własnością państwa, w celu poszukiwania i wydobywania ropy (oleju skalnego), wosku ziemnego i wszelkich minerałów bitumicznych.

Przy zawieraniu poszczególnych umów minister przemysłu i handlu winien uwzględnić postulaty ministra rolnictwa i dóbr państwowych, podyktowane względami gospodarczo-leśnemi.

Minister rolnictwa i dóbr państwowych ustalać będzie co roku w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu, normy wynagrodzeń za zajętą powierzchnię pod wiercenia, budynki, drogi, rurociągi i t. p. (metrowe).

Przypadające z tego tytułu kwoty, jak również jednorazowe odszkodowania (czynsze), o ile będą pobierane; będą przelewane na rachunek budżetu ministerjum rolnictwa i dóbr państwowych.

Uzyskana należność za ropę bruttową, przypadającą na procenty, brutto z państwowych terenów naftowych, będzie przelewana w połowie na rachunek budżetu ministerjum rolnictwa i dóbr państwowych, a w drugiej połowie na rachunek budżetu ministerjum przemysłu i handlu.

Podatek dochodowy.

Ministerjum skarbu zarządza, aby, celem dokonania potrąceń podatku dochodowego przy wypłacie uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę łącznie z dodatkiem drożyźnianym, poczynając od 1 września do końca roku 1923, ustalono stopę procentową podatku w ten sposób, że w stosunku rocznym oblicza się tylko tę wysokość uposażenia, która przypadła do wypłaty w dniu 1 sierpnia r. b., lub o ile chodzi o pracowników pobierających wynagrodzenie z dołu w dniu 31 lipca r. b., pozostałą zaś wysokość przyjmowano jako wynagrodzenie jednorazowe.

Ewentualny procentowy dodatek drożyźniany, wypłacany oddzielnie w ciągu miesiąca, już po dokonaniu wypłaty poborów, należy traktować, jako wynagrodzenie samoistne, od którego należy potrącać podatek według stopy procentowej, przypadającej od tego wynagrodzenia samoistnego, obliczonego w stosunku rocznym. Zasada ta ma zastosowanie również przy obliczaniu podatku w razie wypłat dodatków drożyźnianych, w ciągu sierpnia r. b.

Przykłady:

1) Pracownikowi, którego perjodyczne wynagrodzenie miesięczne wypłacane w dniu 1 sierpnia r. b. wynosiło 2,000,000 mk., wypłaca się według tejże kategorji płacy w dniu 1 września r. b. wynagrodzenie miesięczne w wysokości 3,000,000 marek.

Perjodyczne wynagrodzenie miesięczne według wymiaru z sierpnia w wysokości 2,000,000 mk., obliczone w stosunku rocznym wynosi 24,000,000 mk., pozostaje jako wynagrodzenie jednorazowe 1 miljon mk. razem 25 milj. mk.

Stopa procentowa rocznego dochodu 25,000,000 mk. według skali obowiązującej w trzecim kwartale 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 482) wynosi 1,4 proc., wobec tego potrąca się przy wypłacie wspomnianych 3,000,000 mk. podatek w kwocie 42,000 mk.

Temu samemu pracownikowi wypłaca się w dn. 15 września samoistny dodatek drożyźniany w wysokości 2,000,000 mk., od którego to wynagrodzenia, obliczonego w stosunku rocznym (24,000,000) stopa procentowa wynosi 1,4 proc., czyli służbowca winien potrącić od tego wynagrodzenia dodatkowego podatek 28,000 mk.

2) Pracownikowi, który zajmuje stopień służbowy wyższy od zajmowanego w dniu 1 sierpnia r. b., wypłaca się w dn. 1 września r. b. wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4,000,000 mk.

W stopniu służbowym, według którego wypłaca się wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4 milj. mk. wynagrodzenie miesięczne wypłacone w dniu 1 sierpnia r. b. wyrażało się w wysokości 2,500,000 mk. ,które obliczone w stosunku rocznym, wynosi 30,000,000 mk.

Różnica między 4,000,000 mk. a 2,500,000 mk. stanowi wynagrodzenie jednorazowe w kwocie 1,500,000 razem 31,500,000 mk.

Stopa procentowa od rocznego dochodu 31,500,000 według skali obowiązującej w trzecim kwartale 1923 r. wynosi 1,7 proc., przeto przy wypłacie wspomnianych 4,000,000 mk. potrąca się podatek w kwocie 68,000 mk.

W przypadku, gdyby temuż pracownikowi w ciągu września wypłacało się dalsze wynagrodzenie tytułem samoistnego dodatku drożyźnianego — należy celem obliczenia stopy procentowej podatku postąpić w sposób, jak podano w przykładzie pierwszym.

3) Pracownikowi najemnemu, którego wynagrodzenie tygodniowe płatne z dołu wypłacane w dniu 31 lipca r. b. wynosiło 500,000 mk., z powodu doliczenia dodatku drożyźnianego — wypłaca się w dniu 31 sierpnia r. b. wynagrodzenie tygodniowe w wysokości 1,000,000 mk.

Perjodyczne wynagrodzenie tygodniowe według wymiaru z dnia 31 lipca r. b. w wysokości 500,000 mk., obliczone w stosunku rocznym (500,000X52) wynosi 25,000,000 mk., pozostaje, jako wynagrodzenie jednorazowe 500,000 mk. razem 25,500,000 marek.

Stopa procentowa od rocznego dochodu 25,000,000 mk., według skali, obowiązującej w trzecim kwartale 1923 r., wynosi 1,7 proc., wobec tego potrąca się przy wypłacie wynagrodzenia 1,000,000 mk. podatek w kwocie 17,000 mk.

Opłaty wywozowe za drzewo.

W dniu 21 ub. m. p. minister przemysłu i handlu podpisał rozporządzenie, regulujące opłaty wywozowe od drzewa. Ustalone stawki wynoszą: pięć szylingów dla budulca iglastego, cztery szylingi dla kopalniaków, papierówki, słupów telegraficznych, drzewa opałowego i dziesięć szylingów dla osiki.

Różne.

Zbliżenie ekonomiczne pomiędzy Łotwą a Polską.

Zastępca burmistrza m. Rygi, p. A. Kravinsch ogłosił w dzienniku „Jaunaskas - Žiras“ wrażenia swoje z wycieczki przemysłowej delegacji łotewskiej do Polski. Stwierdza on, że wszystkie gałęzie przemysłu polskiego są w pełnym rozwoju. Odnosi się to szczególnie do działów przemysłu włóknistego, który dobrocią wyrobów swoich zaćmiewa przemysł niemiecki.

Również pomyślnie rozwija się w Polsce przemysł metalowy. Fabryki lokomotyw mają zapewnione zamówienia rządowe na 10 lat. Bardzo szeroko zakrojone są również fabryki narzędzi rolniczych. Rząd polski dał możność delegacji łotewskiej zaznajomienia się z całem życiem gospodarczem Polski. Wycieczkę uważać należy za całkowicie udaną. Osiągnięte bardzo wiele na polu zbliżenia sfer przemysłowych.

Również pochlebną ocenę sytuacji gospodarczej w Polsce daje inżynier Stromanis, delegat ryskiego komitetu giełdowego.

„Co się przedewszystkiem rzuca w Polsce w oczy, to wzorowa komunikacja kolejowa — pisze inżynier Stromanis. — Taryfa tu jest znacznie niższa niż na Łotwie. Prawie wszystkie budynki kolejowe, które ucierpiały wskutek wojny, zdołano już odbudować w stylu polskim. Wogóle rany zadane wojną są w życiu Polski mało już widoczne. Przemysł pracuje w 80 proc. wydajności przedwojennej w niektórych zaś innych działach, jak np. włókienniczym, przekroczył 105 proc.

Inny uczestnik wycieczki, p. I. Wagner omawia rozwój spraw rolniczych w Polsce. Wszyscy uczestnicy stwierdzają, że przyjęcie wycieczki łotewskiej było bardzo gościnne.

Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy.

Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy wysłała do Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Spraw Zagranicznych następujący memorjał:

Z okazji wycieczki finansistów amerykańskich, którzy w dniach ostatnich zwiedzają Polskę, ominęli Bydgoszcz, pozwalamy sobie przedłożyć co następuje:

Prosimy uprzejmie, by wycieczki zagranicznych kupców i przemysłowców, zjeżdżających do Polski, nie były na przyszłość kierowane w ten sposób, by Bydgoszcz zostawała ominiętą. Izba nasza jeszcze w czasach komisarycznych występowała kilkakrotnie z odnośnymi memorjałami w tym kierunku. Pozwalamy sobie nadmienić, że okręg nasz posiada w szczególności najwyżej w całej Polsce postawioną fabrykację maszyn, której placówki śmiało mogą konkurować z najpotężniejszemi w Europie, ponadto posiadamy wspaniale prosperujący przemysł drzewny, jak może nigdzie indziej w Polsce. Bydgoszcz i cały nasz okręg Nadnotecki, grawitujący pod względem ekonomicznym i gospodarczym ku Pomorzu, jest wykładnikiem gospodarczym wyłącznie Pomorza, a nie zaś Poznańskiego, z którem narazie złączony jest w jedno Województwo i dlatego zdaniem naszem dla zaznajomienia zagranicy z wytwórczością zachodnich Województw Rzeczypospolitej, nie wystarczy instradować wycieczek zagranicznych interesentów do Poznania, z ominięciem Bydgoszczy, która jest ekonomiczną stolicą Pomorza, do którego pod względem administracyjnym zresztą stara się przyłączyć, ofiarowując wspaniałe gmachy na ewentualne pomieszczenie urzędów Pomorskiego Województwa.

Zwrot taboru kolejowego z Niemiec i Austrji.

Drogą zwrotu taboru kolejowego z Niemiec uzyskano dla polskich kolei państwowych bez Górnego Śląska: lokomotyw różnych typów 2360, wagonów osobowych różnych typów 4135, wagonów towarowych różnych typów 49725, zaś dla Górnego Śląska otrzymano: lokomotyw normalnotorowych wagonów osobowych 695, lokomotyw wąskotorowych 40, wagonów towarowych normalnotorowych 20000, wagonów wąskotorowych 970.

Repartycja taboru z Austrji jest przedmiotem dużej troski min. kolei żelaznych; dotychczas przyznano polskim kolejom państwowym zaledwie: lokomotyw różnych typów 591, wagonów towarowych różnych typów 6531.

Ten powolny bieg repartycji odbija się niekorzystnie na gospodarce kolejowej, gdyż nie wiedząc do kogo należy tabor obecnie „wspólny“ na polskich kolejach państwowych niepodobna go racjonalnie naprawiać ani nim gospodarować.

Automobilizm w Polsce.

Przemysł samochodowy w Polsce nie egzystuje. Mimo licznych wysiłków w tym kierunku szczególniej koło r. 1918, dotychczas nie założono u nas żadnej wytwórni samochodów. Dopiero niedawno rozpoczęto pod Warszawą (Okęcie) budowę fabryki motorów lotniczych i samochodowych p. f. Polsko - Francuskie Tow. Samochodowe i lotnicze. Na czele dyrekcji stoi inż. Srzedniecki. Pozatem mamy szereg wytwórni poszczególnych części składowych samochodów, oraz liczne warsztaty remontowo - reparacyjne. Z pośród pierwszych wymienić można fabrykę keroserji p. f. „Automotor“ w Krakowie, dalej wytwórnię „Brzeskiauto“ w Poznaniu, wreszcie „Bracia Ostrowscy“ w Warszawie, oraz „Tank“ i „Autoremont“. Na Targach Wschodnich we Lwowie wystawiony był nawet jeden samochód polskiej marki „SKAF“, zbudowany całkowicie w Polsce, poza tem w ostatnim raidzie okrężnym brał udział samochód typu „Fiat“, również zbudowany w Polsce, były to jednak dotychczas tylko pojedyncze próby.

Z pośród licznych warsztatów remontowo - reparacyjnych wymienić trzeba przedewszystkiem centralne warsztaty samochodowe na Pradze.

Handel samochodami rozwijał się w Polsce w ciągu lat ostatnich bardzo wydatnie. Polska sprowadzała kilkaset samochodów rocznie.

Jak wielka jest to liczba ocenić można jeżeli się zważy, iż ogólna ilość samochodów na świecie nie przekracza 15 miljonów, zaś Polska posiada ich zaledwie 12 i pół tys.

Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich.

W 1920 roku powstało założone przez wielki przemysł polski Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń *„Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich“*. Towarzystwo to połączyło się z uprzednio powstałą „Wisłą“ Wzajemnym Towarzystwem ogniowym, w Warszawie i prowadzone są pod wspólnym zarządem i dyrekcją. Oba Towarzystwa pracując wspólnie, mają głównie na celu zmniejszenie kosztów i rozwój ubezpieczenia wzajemnego w sferach przemysłowych.

Należy stwierdzić fakt, że przemysłowcy przywiązują ogromną wagę do swej organizacji ubezpieczeniowej i okazują jej silne poparcie, co pozwoliło *„Związkowi Ubezp. P. P“* rozwinąć i rozszerzyć swą działalność, stając się jedną z pierwszorzędnych instytucji ubezpieczeniowych w kraju. W ten sposób założone instytucje wzajemnych ubezpieczeń odegrają poważną rolę w dalszem ukształtowaniu się naszych stosunków ubezpieczeniowych i rozwoju w dziedzinie ubezpieczeń.

Związek Ubezpieczeniowy obecnie prowadzi działy ubezpieczeń od ognia, kradzieży i rabunku, a również ubezpieczenia transportów (morskich, lądowych i t. p.).

W jednym tylko dziale ogniowym przyjęto ubezpieczeń w r. b. do m-ca lipca włącznie na sumę mkp. 860,000,000,000 — wykazując zbiór składki około 3,500,000,000 mkp.

Jak wykazało sprawozdanie i bilans za rok zeszły z czystego zysku „Związek“ jako Towarzystwo bezzarobkowe uczynił zwroty ubezpieczonym w wysokości 11 proc. od pobranej premji.

Obecna działalność i solidne stosunki reasekuracyjne z pierwszorzędnemi instytucjami ubezpieczeniowemi za granicą, jak również uznanie i zaufanie w szerokich sferach wielkiego przemysłu polskiego, zapewniają „Związkowi“ jak i pokrewnemu mu T-wu „Wisła“ dalszy pomyślny rozwój.

Przewozy na kolejach polskich.

Ministerjum kolei podaje do wiadomości następujące dane o dokonanych przewozach na kolejach polskich w ciągu czerwca 1923 roku w zestawieniu z przewozami w czerwcu 1922 i 1921 r. Dane te wykazują średnie liczby wagonów na dzień kalendarzowy, mianowicie:

	1923	1922	1921
Ogółem przewieziono średnio dziennie, mianowicie:			
1) Naładowan. na własn. stacjach	8270	7252	5890
2) Przyjętych z zagranicy dla Polski	1747	1459	958
3) Tranzytowych przez Polskę	959	967	1158
Kategorja I zawierała ładunki:			
Wojskowe	334	369	835
Kolejowe	1088	671	481
Węgiel dąbrowski	1241	1052	763
„ krakowski	327	297	230
„ pozost. kraj.	24	19	1
Drzewo opałowe	459	388	370
„ kopalnian.	227	84	69
Surowce hutnicze	91	73	68
Ładunki przemysł.	1279	751	510
Ropa i przetwory naftowe	225	241	196
Sól kuchenna	50	64	50
Aprowizacja i rolnicze	751	786	662
Wywóz przez Gdańsk	238	121	57
Wywóz przez inne miejscowości graniczne	378	332	150
Pozostałe, wyżej nie wyszczególnione	465	438	337
Kategorja II zawiera ładunki:			
Węgiel z zagłębia cieszyńskiego	22	18	36
Węgiel z zagłębia górnośląskiego	1086	809	458
Przywóz przez Gdańsk	254	255	173
Przywóz przez inne miejsc. gran.	385	377	291

Zmiana mnożnika celnego.

W Dzienniku Ustaw nr. 86 z dn. 30 sierpnia r. b. ukazało się rozporządzenie w przedmiocie mnożnika celnego normalnego i zniżonego.

Wysokość dopłaty walutowej normalnej (mnożnika celnego normalnego), której podlegają towary wyszczególnione w par. 1 rozporządzenia ministrów skarbu, oraz przemysłu i handlu z dn. 7 lipca 1923 r. określono do nowego zarządzenia na 4,799,900 proc. agio, czyli mnożnik 48,000.

Towary, nieobjęte wykazem zawartym w par. 1, ani obowiązującem w danej chwili rozporządzeniem z dnia 28 czerwca 1923 r. o ulgach celnych, opłacają cło z dopłatą walutową zniżoną, wynoszącą 75 proc. normalnej, a zatem 3,599,900 proc., czyli mnożnik 36,000.

Zmienione stawki celne obowiązują od dnia 3 września r. b.

Ulgi dla przemysłu.

Rząd opracowuje projekt ustawy o ulgach dla przemysłu. Chodzi o ulgi podatkowe i celne, które mogłyby utworzyć zachętę dla powstania naszych przedsiębiorstw, oraz rozszerzania już istniejących. Projektowane jest stosowanie dużych (do 50 proc.) ulg od podatku obrotowego oraz od podatku majątkowego w całości. Sprawa ta będzie w niedługim czasie przedmiotem narad komitetu ekonomicznego rady ministrów.

Ograniczenie ładunków na Górn. Śląsku.

Z ministerstwa kolei żelaznych komunikują: koleje obce w ostatnich tygodniach prawdopodobnie wskutek trudności ruchowych i zwiększonych przewozów, wywołanych podwyższeniem od dnia 1-go sierpnia r. b. taryfy kolejowej w Niemczech, nader powolnie zwracają na polską część Górnego Śląska próżne węglarki górnośląskie i nie nadsyłają w dostatecznej liczbie węglarek pomocniczych w tej liczbie i niemieckich, do czego są obowiązane odnośnemi umowami. Wskutek tego dla zapobieżenia brakowi wagonów na G. Śląsku i ograniczenia produkcji kopalń i zakładów przemysłowych ministerstwo kolei żelaznych zarządziło w swoim czasie dosyłanie na Górny Śląsk wagonów taboru ogólnej sieci polskich kolei państwowych (amerykańskich i innych własnych P. K. P.). Liczba tych wagonów nie wystarcza jednak na pokrycie niedoboru na G. Śląsku, a jednocześnie z uszczupleniem ilostanu węglarek na sieci ogólnej, nieuniknione są tam pewne ograniczenia na ładunku.

Kronika Zagraniczna.

Nowe konwencje kolejowe.

W czasie od 1 maja do 8 czerwca r. b. odbył się w Bernie Szwajcarskim Zjazd międzynarodowy w sprawie rewizji Konwencji Berneńskiej z roku 1890 o międzynarodowym przewozie towarów, oraz w sprawie opracowania Konwencji o Międzynarodowym Przewozie osób i bagażu.

Zjazd ten, na którym uczestniczyli delegaci 23 państw kontynentu Europy, zakończył się podpisaniem 3 Konwencji o przewozie towarów, o przewozie osób i bagażu i o przepisach przejściowych przy stosowaniu dziś obowiązującej konwencji towarowej .

Akty te stanowią rezultat obrad, które miały na celu, 1) wprowadzenie do konwencji towarowej zmian, opartych na 30-letnim doświadczeniu przy stosowaniu Konwencji z r. 1890; 2) co do ruchu osobowego opracowanie Konwencji, stanowiącej pierwszą próbę uogólnienia przepisów oraz doświadczeń, nabytych przez poszczególne państwa przy bezpośrednim przewozie osób i bagażu w komunikacjach pomiędzy oddzielnymi państwami; wreszcie 3) ujednostajnienie w formie przepisów przejściowych tych odchyleń od Konwencji Berneńskiej z r. 1890, jakie koleje całej Europy były zmuszone wprowadzić po wojnie światowej; frankowanie opłat do zagranicy i przekazywanie na odbiorcę opłat za resztę przebiegu, niedopuszczanie zaliczeń, ograniczanie prawa nadawcy co do rozporządzeń dodatkowych i t. p.

LITWA.

Firmy cudzoziemskie na Litwie.

Według danych ministerjum finansów, handlu i przemysłu na Litwie zarejestrowano 62 firmy cudzoziemskie z kapitałem: 290,435 litów, 24,839,000 niemieckich mk. i 17,000 funtów sterlingów. Z tego niemieckich firm — 30 z kapitałem zakładowym 188,000 litów i 9,795,000 mk. n. angielskich 12 z kapitałem 14,985 litów i 8,350,000 mk. n., łotewskich 6 — z kapitałem 2,750,000 mk. n., francuskich 3 — z kapitałem 75,000 litów i 500,000 mk. n., duńskich 3 — z kapitałem 724,000 mk. n., amerykańskich 1— z kapitałem 17,000 f. sterlingów, czecho - słowackich 1 — z kapitałem 2,000 lit. szwedzkich 1 — z kapitałem 75,000 litów, szwajcarskich 1 — z kapitałem 1,500,000 mk. n., ukraińskich 1 — z kapitałem 1,000,000 mk. n., norweskich 1 — z kapitałem 200,000 mk. n., rosyjskich 1 — z kapitałem 10,000 mk. n., białoruskich 1 — z kapitałem 10,000 mk. n.

Wysiłki litewskie w Gdańsku.

„Dziennik Gdański" pisze: W ostatnich czasach Litwa czyni usilne zabiegi, aby zdobyć sobie nieco gruntu w Gdańsku i uzyskać połączenie przez Gdańsk z portami europejskiemi. Do Kłajpedy nie zawija żaden statek transatlantycki, a obwód Kłajpedy jest tak mały, że nie daje Kłajpedzie żadnej możliwości rozwoju. Moment spekulacyjny odgrywa również pewną rolę, gdyż Litwini usiłują korzystnie ulokować swoje pieniądze w Gdańsku, rokującym, jako port polski, jaknajlepsze nadzieje.

Budżet litewski.

Sejm litewski uchwalił budżet w wysokości 183 miljonów litów, odrzucając pozycję w wysokości 61,276,346 litów, preliminowaną przez rząd. Różnica ta wynikła z powodu zmniejszenia w budżecie eksportu drzewa z 22 milj. litów do 6 milj. W kołach lewicowych sejmu panuje przekonanie, że rząd, mimo tego skreślenia, zmuszony będzie w dalszym ciągu drzewo w dotychczasowej ilości sprzedawać, i że eksport bynajmniej nie będzie mniejszy od projektowanego w przedłożeniu rządowem. Potwierdza to umyślnie niepodanie w prasie przebiegu posiedzenia komisji budżetowej.

Ostatni bilans Banku Litewskiego

zamyka się sumą 72,311,357 litów. Wypuszczono banknotów ogółem na sumę 50,270,368 litów. Zabezpieczenie złotem, srebrem i wysokocennemi walutami zagranicznemi wynosi 51.509,247 litów.

Zniesienie granicy celnej pomiędzy Kłajpedą a Litwą.

Urząd celny w Kłajpedzie ogłasza, że granica celna pomiędzy Kłajpedą a Litwą została ostatecznie zniesiona.

ŁOTWA.

Stan ekonomiczny Łotwy.

Rząd łotewski miał zaproponować sow. komisarjatowi komunikacji wydzierżawienie elewatora zbożowego w porcie Windawskim. Elewator ma być wyremontowany na koszt rządu sow. Termin dzierżawy — 50 lat

Bank państwowy Łotwy do dn. 1 sierpnia wypuścił w obieg banknotów na sumę 23 mil. łatów. Jako pokrycie tej sumy bank posiada: 700 klg. czystego złota, 810,377 f. ster. i 224,256 dolarów St. Zjednoczonych.

Do Rygi przybył jeden z dyrektorów niemiecko - rosyjskiego Tow. żeglugi powietrznej — „Deruluft" w celu przeprowadzenia z rządem łotewskim pertraktacji w sprawie urządzenia przystani dla samolotów w Dźwińsku.

Skierowanie marszruty powietrznej Moskwa — Królewiec na Dźwińsk przyłączyłoby Łotwę do międzynarodowego obrotu pocztowego komunikacji powietrznej.

Kapitały obce na Łotwie.

Łotewski związek przemysłowców i rękodzielników zwrócił się do rządu z memorjałem, w którym między innemi domaga się, aby obce kapitały dopuszczone były na Łotwie wyłącznie w formie pożyczek, następnie by wwóz surowców zwolniono od cła, natomiast by łotewski przemysł przetwórczy poparto za pomocą ceł protekcyjnych. Związek łotewski przemysłowców wzywa rząd do zawarcia unji celnej z Estonją i Litwą.

GRECJA.

Pożyczka grecka.

Jak donoszą z Aten, na zasadzie układu, zawartego między Anglją i Grecją, Grecja otrzyma pożyczkę w wysokości miljona funtów szterlingów na akcję pomocy dla uchodźców greckich z Azji Mniejszej.

Zamknięcie banków w Grecji.

Rząd grecki zamknął wszystkie te banki, które zajmowały się nieprawnym handlem dewizami i nie deponowały wymaganej sumy pół miljona drachm. Kurs weksli spadł o 50 punktów.

CZECHOSŁOWACJA.

Handel zagraniczny Czechosłowacji.

Czechosłowacki urząd statystyczny ogłasza dane, dotyczące handlu zagranicznego Czechosłowacji w pierwszej połowie b. r. W porównaniu z cyframi z 1-ej połowy r. 1922, które wynosiły: 47,267,257 centnarów mertycz., 2,225,011 sztuk i 10,573,888,823 kor. czesk., widzimy, że podczas gdy ogólna waga towarów wywiezionych z Czechosłowacji wzrosła w roku 1923 w porównaniu z rokiem ubiegłym prawie o 20 proc., jednocześnie jednak wartość eksportu spadła prawie o 50 proc., t. j. w dwójnasób. Spowodowane to jest tem, że Czechosłowacja wywozi obecnie coraz więcej surowców i półfabrykatów, zamiast gotowych wyrobów, wywożonych poprzednio. Porównanie danych dotyczących poszczególnych miesięcy, wykazuje stały wzrost obrotów eksportu czechosłowackiego, podnoszących się z miesiąca na miesiąc. Nie dotyczy to naturalnie takich artykułów jak cukier, lub węgiel, które posiadają wybitnie sezonowy charakter. Szczególniej szybko podnosi się cyfra przedstawiająca wywóz materjałów, jednakże wzrasta również znacznie z każdym miesiącem wywóz żelaza, szkła, maszyn i drzewa.

FINLANDJA.

Traktat handlowy w Finlandji z Danją.

Podpisano w Helsingforsie traktat handlowy pomiędzy Finlandją a Danją. Traktat ten opiera się na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania, chociaż w pewnych punktach odbiega od tej zasady na korzyść interesów narodowych obu krajów.

JUGOSŁAWJA

Handlowa flota Jugosławji i Polski.

Według „Nautical Gazette", handlowa flota Jugosławji liczy obecnie aż 808 statków o pojemności 139.000 ton, w tem 142 parowce o 128.000 ton i 666 żaglowców o 11.000 ton. 30 parowców żegluje na pełnem morzu, zaś 112 uprawia żeglugę — pobrzeżną.

Dla porównania możemy nadmienić, że flota handlowa Polski składa się obecnie tylko z 28 jednostek (włączając w to nawet żaglowce ponad 50 ton każdy) o pojemności około 10.000 ton, w tem 17 parowców o 12.000 ton i 11 żaglowców (częściowo z motorami) o 1.900 ton.

BUŁGARJA.

Przemysł cukrowniczy w Bułgarji.

Bułgarja posiada obecnie 5 cukrowni rafinujących, a mianowicie: w Sofji o przerobie dziennym 8,000 q buraków, w Ruszczuku o przerobie dziennym 10.000 q buraków, w Górnej Orzechowicy o przerobie dziennym 10.000 q buraków, w Kajali (Burgas) o przerobie dziennym 9.000 q buraków, w Plovdivo o przerobie dziennym 5,000 q buraków. Ogólna produkcja tych 5 fabryk cukru wynosi około 160,000 q rafinady. Ilość ta nie wystarcza jednak dla zaspokojenia nawet połowy wewnętrznego zapotrzebowania. Bułgarja potrzebuje rocznie około 35 miljonów kg. cukru, co przy 4 miljonowej ludności państwa wynosi średnio około 9 kg. na głowę. Produkując zatem zaledwie 16 miljonów kg. musi resztę cukru przywozić z zagranicy.

WĘGRY

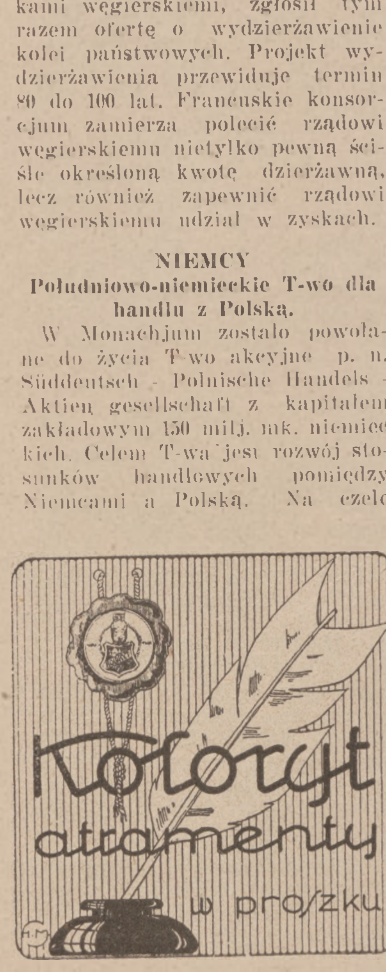
Dzierżawa kolei węgierskich przez konsorcjum Schneider-Creusot.

Plan wydzierżawienia węgierskich kolei państwowych francuskiemu konsorcjum, na którego czele stoi Schneider-Creusot, był już aktualny przed dwoma laty i dzisiaj ponownie jest rozważany przez rząd węgierski. Według miarodajnych informacyj, francuski bank „Union Parisien", będący w ścisłych stosunkach z bankami węgierskiemi, zgłosił tym razem ofertę o wydzierżawienie kolei państwowych. Projekt wydzierżawienia przewiduje termin 80 do 100 lat. Francuskie konsorcjum zamierza polecić rządowi węgierskiemu nietylko pewną ściśle określoną kwotę dzierżawną, lecz również zapewnić rządowi węgierskiemu udział w zyskach.

NIEMCY

Południowo-niemieckie T-wo dla handlu z Polską.

W Monachjum zostało powołane do życia T-wo akcyjne p. n. Süddeutsch - Polnische Handels - Aktien gesellschaft z kapitałem zakładowym 150 milj. mk. niemieckich. Celem T-wa jest rozwój stosunków handlowych pomiędzy Niemcami a Polską. Na czele T-wa stoją pp. K. Beeckmann i Fryderyk Hofman. T-wo ma swe biura w Pasing pod Monachjum.

ROSJA

Przemysł w Rosji.

Z Rosji donoszą o szeregu ponownie zamkniętych fabryk, szczególnie włókienniczych. Tak w znanem centrum przemysłu włókienniczego, w Sierpuchowie, zamknięto fabryki Tow.: Konszyna, Marajewa, Rjabowa i inne; 22.000 robotników straciło pracę. Jednocześnie nadchodzą wiadomości, że Oriechowo-Zujewski trust zamyka swe przędzalnie, w tej liczbie słynne Zujewską i Podgorną manufaktury. Również zamknięto największą w gub. moskiewskiej fabrykę wyrobów włókienniczych Morozowa.

Wobec braku zamówień zamknięto fabrykę wyrobów metalowych „Dunot". Grożą dalsze zamknięcia zakładów tej branży, gdyż, jak ustalono, sowiecki przemysł metalurgiczny w ciągu pierwszych dwóch trzecich roku bież. operacyjnego osiągnął 30 miljonów rubli w złocie deficytu.

Brak inżynierów w Rosji.

Jak ustalono na ostatnim zjeździe inżynierów w Moskwie, zapotrzebowanie inżynierów dla wszystkich gatunków transportu wynosi 8.441 inżynierów, z czego 7 tys. przypada na koleje, 1 tys. na transport wodny i 441 na komunikację miejscową. Obecnie wszystkie środki komunikacji obsługiwane są przez 4.196 inżynierów i w ten sposób brak inżynierów wyraża się liczbą 4.345. Zjazd postanowił prosić rząd sowiecki o ułatwienie powrotu do Rosji wszystkim inżynierom-emigrantom, którzy uznają władzę sowiecką.

Bolszewickie sprawy gospodarcze.

Główny zarząd przemysłu włókienniczego otrzymał z Turkestanu zawiadomienie o niepomyślnych perspektywach tegorocznego zbioru bawełny; z zasianych 130 tys. dz. prawie jedna czwarta uległa zniszczeniu. W r. b. będzie można zebrać tylko 2,5 mil. pud. bawełny, co zmusza do zredukowania planu produkcji o 50 proc.

Odesa — New-York.

Rząd sowiecki zawarł umowę z angielskiem towarzystwem kolei i linji okrętowych o ustanowieniu komunikacji pomiędzy Odesą a Nowym Yorkiem dwa razy na miesiąc.

Monopol platynowy w Rosji.

Jak donoszą z Moskwy rząd sowiecki uznał wszystkie przedmioty platynowe i warsztaty przerabiające platynę za monopol państwowy.

№ 18 Adres Redakcji i Administracji: Koszykowa 7, tel. 250-85.

Z rynku pieniężnego.

Powszechnie się mówi o „zacieśnianiu rynku pieniężnego". Innemi słowy ma to oznaczać brak gotówki obrotowej; bo o inwestycjach mniej się obecnie myśli.

Zjawisko to ukazuje się u nas nie poraz pierwszy. Powtarza się ono cyklicznie, w pewnych odstępach czasu, pozostając w niewątpliwej łączności z chroniczną chorobą naszej waluty.

Przedewszystkiem stwierdzić należy, że mamy do czynienia nie z brakiem gotówki, której jest w obiegu 6 tryljonów, lecz z brakiem kapitału pieniężnego, zwłaszcza w postaci rozporządzalnych zasobów kredytowych w bankach. Tego rodzaju kapitał tworzyć się i istnieć może w kraju z walutą o kursie stałym, gdyż tylko wtedy ustalić można oprocentowanie. Przy walucie w kursie zmiennym, a więc niedającym się ani obliczyć, ani przewidzieć, do procentu, t. j. zysku od kapitału, dodać jeszcze trzeba pokrycie ryzyka walutowego,, które dokładnie obliczyć się nie da. Z tego powodu istnieje niechęć kredytowa po stronie wierzycieli. Banki pobierają obecnie po ½% dziennie, dyskonterzy prywatni jeszcze więcej — i mimo to wszystko kredyt staje się coraz trudniejszym.

Z drugiej strony utrudnione jest i samo tworzenie się kapitału kredytowego. Wkłady do banków, zwłaszcza terminowe, zmniejszają się coraz bardziej, gdyż banki nie są w stanie zagwarantować wkładcom, że, zwracając ich depozyty, uwzględnić będą mogli zmniejszanie się nabywczej wartości waluty. Wskutek tego zaoszczędzony kapitał poszukuje innych form zabezpieczania się od spadku kursu waluty: umieszcza pieniądze w akcjach, towarach, złocie.

Wreszcie wzmagająca się stale drożyzna więzi w obrocie aprowizacyjnym coraz większe sumy. Ponieważ drożyzna ta rośnie szybciej, niż nowe emisje pieniądza papierowego, przeto przy coraz większej drożyźnie daje się odczuwać coraz większy brak gotówki obrotowej i kapitału kredytowego.

Nie bez znaczenia jest też zapewne sytuacja skarbowa, mianowicie zbliżający się okres bardzo poważnych poborów podatkowych głównie z tytułu podatku przemysłowego (obrotowego) i majątkowego. Większe przedsiębiorstwa muszą rezerwować duże sumy na pokrycie tych podatków, co również odciąga z rynku znaczną ilość gotówki obrotowej.

Brak tej gotówki jest, jak się zdaje, główną przyczyną zniżkową, nastroju dla akcji.

Dopóki nie nastąpi choćby względne ustalenie kursu naszej waluty, nie należy oczekiwać polepszenia się sytuacji na rynku pieniężnym. Przypomnijmy sobie niedawno miniony okres z końca roku 1921 i początku 1922, kiedy ministrem skarbu był dr. Jerzy Michalski: kurs marki był względnie stały, i jednocześnie sprawy kredytowe przedstawiały się znacznie lepiej. Poszukiwanie gotówki na cele spekulacyjne przestało wywierać presję na rynek pieniężny i podaż kapitału pieniężnego wzrastała. W bankach zaczęły się powiększać wkłady. Banki zaczęły również wycofywać kapitały z operacji walu-

towych, oraz innych giełdowych i kierować je na potrzeby kredytu. Ale jednocześnie okres ten wywołał trudności wśród wytwórców, zwłaszcza przemysłowych, utrudnił eksport, powiększył liczbę bezrobotnych i t. d.

Możliwe jest, że, wraz z horoskopami na względną stabilizację waluty, na czas przejściowy, okres ten znów się powtórzy.

T. W.

Terminy subskrybcji spółek akcyjnych

Nazwa spółki akcyjnej, ogłaszającej subskrybcję na nową emisję	Termin ostateczny subskrybcji	Instytucje przyjmujące subskrybcję
Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu	15 września r. b.	Biuro Banku w Poznaniu oraz oddziały zamiejscowe
Osada Górniczo - Przemysłowa „Trzebinia" w Krakowie	17 „ „	Biuro Spółki w Krakowie, ul. Potockiego 5/1.
„Chodorów" Akc. Tow. dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie	„ „ „	Polski Bank Przemysłowy we Lwowie oraz wszystkie jego oddziały.
Warszawski Bank Stołeczny	20 „ „	Kasa Banku w Warszawie, Plac Napoleona 3.
Fabryka Mebli i Obróbki Drzewa w Swarzędzu	„ „ „	Bank Zachodni, Oddział w Poznaniu, ul. Gwarna 18.
Polski Przemysł Naftowy	25 „ „	Centrala Spółki w Warszawie, ul. Wiejska 16 oraz Dyrekcja Ruchu w Borysławiu.
Huta Szklana „Inowrocław"	„ „ „	Biuro Zarządu Huty w Inowrocławiu, u Sekretarza Rady H. Koralewskiego w Warszawie, ul. Krakowskie-Przedmieście 60 oraz u Członka Rady O. Wojtkiewicza w Poznaniu, ul. Słowackiego 39.
Bank Handlowy w Warszawie	„ „ „	Centrala Banku w Warszawie oraz wszystkie jego oddziały miejscowe i zamiejscowe.
Fabryka Konfekcji i Składy Sukna „Tadeusz Krafft i S ka"	„ „ „	Zarząd Spółki w Warszawie, ul. Grzybowska 43.
Elektrownia Okręgowa na Sanie	„ „ „	Bank dla Elektryfikacji Polski w Warszawie, ul. Senatorska 18.
Cukrownia „Strzyżów"	„ „ „	Biuro Cukrowni w Warszawie, ul. Senatorska 42.
Akcyjny Bank Hipoteczny	„ „ „	(Zamiast 15 września r. b., patrz № 16/17).
Bank Kredytowy w Warszawie	26 „ „	Centrala Banku w Warszawie, ul. Mazowiecka 9 i wszystkie jego oddziały miejscowe i zamiejscowe oraz Wileński Prywatny Bank Handlowy w Wilnie i jego oddziały w Lidze i Wilejce.
„Iskra" Fabryka Zapałek w Poznaniu	„ „ „	Polski Bank Handlowy w Poznaniu, Plac Wolności 8.
Zakłady Przędzalniczo - Tkackie w Krośnie	28 „ „	Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie i jego oddziały w Krakowie, Tarnopolu i Stanisławowie, Powszechny Bank Kredytowy we Lwowie i jego oddziały w Warszawie, Krakówie, Bielsku, Drohobyczu i Borysławiu. Akcyjny Bank Związkowy we Lwowie i jego oddziały w Krakowie, Warszawie, Krośnie, Sniatynie i Tarnopolu oraz biuro własne Spółki w Krakowie i Krośnie,
Polska Centrala Handlowa	29 „ „	Kasa Spółki w Warszawie, ul. Krak. Przedm. 38.
Towarz. Zakładów Chemicznych „Strem"	„ „ „	Biuro Rady Zarządzającej w Warszawie, ul. Mazowiecka 7.
Modrzejowskie Zakłady Górniczo-Hutnicze	„ „ „	(I rata) Biuro Rady Zarządzającej w Warszawie oraz centrale banków. Banku Handlowego w Warszawie, Polskiego Banku Krajowego, Banku Zachodniego w Warszawie, oraz Banku Przemysłowców Polskich.

Szanownych Prenumeratorów, zalegających w opłacie prenumeraty prosimy o wpłacenie należności za kwartał III i IV. Złp. 4. kwartalnie na konto w P. K. O. 1465.

KRONIKA GIEŁDOWA

Kurs walut zagranicznych wokresie ubiegłym (3.9—11.9) na giełdzie warszawskiej nie wykazywał prawie żadnych zmian. Dopiero pod sam koniec okresu dolar Stan. Zjedn. podniósł się o mk. 10.000, funt sterl. o przeszło mk. 50.000 i t. d. Marka niemiecka z dnia na dzień stacza się coraz bardziej na dół. W ostatnim tygodniu straciła 5/6 swej wartości. Wogóle zainteresowanie dla marki niemieckiej prawie wcale nie istnieje, gdyż wszelkie operacje handlowe w Niemczech i wolnem mieście Gdańsku dokonywane są w walutach obcych.

Zapotrzebowanie na metale szlachetne w czasach ostatnich znacznie się zmniejszyło. Ceniono rubel złoty mk. 160.000, srebrny mk. 85.000.

Rynek wartości dywidendowych w okresie sprawozdawczyml był mniej ruchliwy, niż w okresie poprzednim. Tendencja była dość chwiejna i niejednolita. Zaprowadzono pewną zmianę w notowaniu kursów, polegającą na na nieujawnianiu w cedule urzędowej tranzakcji na sumę niżej marek trzech miljonów akcjami mniejszemi (do sumy mk. 100.000 za sztukę) oraz do marek dziesięciu miljonów akcjami większemi (wyżej mk. 100.000 za sztukę).

Z akcji bankowych zwyżkowały akcje Banku Dyskontowego Warszawskiego oraz Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego Z akcji banków małopolskich większe zainteresowanie budziły Banku Małopolskiego i poczęści Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie.

Z pośród akcji przemysłu chemicznego były nader faworyzowane „Kijewski i Scholtze“, które wskutek ogłoszonej nowej emisji, były zakupywane w pokaźnych ilościach po wciąż rosnących kursach. Również akcje „Ludwik Spiess i Syn“ znacznie podrożały, bo na jednem zebraniu kurs się podniósł o blisko 40%.

Akcje cukrowni normowały się niejednolicie z odcieniem słabszym. Poszukiwane były bardzo odcinki drobniejsze, zwłaszcza pojedyncze akcji Warsz. Tow. Fabryki Cukru, gdyż podług ostatniego przewalutowania za każde trzy akcje Towarzystwo wydaje szesnaście sztuk nowych. Za pojedyncze akcje płacono drożej blisko o marek dwa miljony, niż za odcinki większe.

Akcje Przemysłu Drzewnego, Węglowe oraz metalurgiczne doznały pewnego osłabienia wskutek wzmożonej realizacji. Większe zakupy poczyniono akcji „Pocisk“, które podniosły się w cenie, lecz w końcu utraciły część zysków.

Kursy akcji przemysłu włókienniczego poważnie się zarysowały. Akcje Żyrardowskie straciły do marek dwunastu miljonów na sztuce. Natomiast po wprowadzeniu na giełdę akcje „Konopie“ znacznie podrożały.

Akcje Przemysłu Naftowego normowały się zniżkowo.

Pozostałe akcje nie nastręczają szczególnych uwag, za wyjątkiem „Ł. J. Borkowski“, które miały większe powodzenie.

Z papierów procentowych sprzedano partję 4½% L. Z. Ziemskich (markowych) po mk. 62.50 za mk. 100 wart. nom.

Papiery państwowe miały tendencję wybitnie zwyżkową. 8% Poż. Złota zyskała mk. 145.000 (mk. 190.000 — mk. 335.000).

Pogłoska o przewalutowaniu Miljonówki i powiększeniu wygranej pomimo, że dotychczas się nie sprawdziła, miała ten skutek, że kurs z mk. 1700 podniósł się do mk. 12.000, pod koniec jednak się obniżył do mk. 7.900.

Usposobienie końcowe dla walut zagranicznych — mocne, dla akcji — chwiejne i dla papierów państwowych — mocne. *A. E.*

LOSOWANIA

Poż. Prem. Turecka z 1870 r. po frs. 400.

Ciągnienie z 1 czerwca 1923 r.

Wygrane:

Po frs. 200000 Nr. 301658.

Po frs. 4000 Nr. 26374, Nr. 1074015.

Po frs. 1250 Nr.Nr.: **116703 366987 635437 671001 993988 1320490 1471541 1613672 1620559 1938634 1945485 1960428.**

Po frs. 1000 Nr.Nr.: **64130 79234 111011 137065 154776 292452 297913 301451 377431 670679 707832 714302 720596 747852 786590 824566 881156 906326 936780 944525 1074913 1161925 1178943 1179446 1197995 1270196 1276374 1372014 1534065 1540737 1697828 1743396 1824099 1957227 1964497.**

Amortyzacja:

Nr. 636—640 3586—590 6891—895 11226—230 19026—030 476—480 936—940 20941—945 21071—075 22901—905 26371—375 35166—170 38216—220 40066—070 55176—180 56676—680 61196—200 64126—130 70401—405 75411—415 79231—235 89931—935 95011—015 97906—910 100786—790 104711—715 746—750 111011—015 856—860 114371—375 116701—705 118996—119000 124261—265 391 — 395 128031 — 035 130771 — 775 133796 — 800 136781 — 785 137061 — 065 149121 — 125 154776 — 780 157571 — 575 159676—680 163026 — 030 173791—795 175851 — 855 180246 — 250 181481 — 485 183026 — 030 185106 — 110 188691 —695 971 — 975 194246 — 250 196066 — 070 198501—505 936—940 199116—120 203686—690 213226—230 916 — 920 227276—280 238276 — 280 240931 — 935 245241 — 245 251326 — 330 436 — 440 254421—425 263556—560 264756—760 269726—730 274471—475 283296—300 287236—240 291651—655 292451—455 766—770 294656—660 297911—915 301451—455 656—660 305711—715 311576—580 771 — 775 326701 — 705 328751—755 329746 — 750 343306 — 310 349416 — 420 351111—115 352286—290 365756—760 366986—990 367266—270 372201—205 377431—435 396101—105 410541—545 416126—130 418526—530 423681—685 424236—240 428051—055 434006—010 449316—320 486—490 452516—520 454211—215 455361—365 461541—545 467016—020 621—625 469281—285 471811—815 472886—890 476576—580 487741—745 489701—705 491621—625 492356—360 494401—405 495996—496000.

501126—130 505661—665 506451—455 514341 — 345 520741 — 745 524916 — 920 529421 — 425 531341 — 345 536281 — 285 544331 — 335 555171 — 175 558271 — 275 562191 — 195 567851 — 855 570546 — 550 574571 — 575 591181 — 185 592886 — 890 593491 — 495 594816 — 820 599621 — 625 606976 — 980 616176 — 180 622706 — 710 631811 — 815 634121 — 125 635436 — 440 637446 — 450 653651 — 655 664011 — 015 041—045 665561—565 586—590 661—665 666226—230 670241—245 676—680 671001—005 672011 — 015 678341 — 345 682861—865 683106 — 110 656 — 660 689801—805 699236—240 705441 — 445 707831 — 835 713336—340 714301—305 715836 — 840 720596—600 725531 — 535 726721 — 725 728671 — 675 729396 — 400 747851 — 855 748801 — 805 751331 — 335 759541 — 545 760201 — 205 231—235 765561—565 771721—725 778066—070 785981—985 786586—590 799241—245 803211 — 215 805431 — 435 611—615 806841—845 808826 — 830 822981 — 985 824126—130 566 — 570 826461 — 465 830731 — 735 844316 — 320 386 — 390 850186—190 851176—180 868956—960 876421 — 425 881156—160 894261—265 897231—235 899791 — 795 901451 — 455 906046 — 050 326—330 920841—845 925231 — 235 929161—165 932811 — 815 935606 — 610 936776 — 780 942876 — 880 944521 — 525 947551 — 555 954556—560, 961291 — 295 986326 — 330 993986 — 990 997261 — 265 999131 — 135.

1000126 — 130 1014636 — 640 1015481—485 1016266 — 270 1030666 — 670 1035131—135 1037021 — 025 1043226 — 230 1046726—730 1062226 — 230 1065566 — 570 1067711—715 921 — 925 1069966 — 970 1070346 — 350 1074011 — 015 1107966 — 970 1109461—465 1113006 — 010 1116796 — 800 1120886—890, 1123926 — 930 1125971 — 975 1126556—560 981 — 985 1127426 — 430 1131646 — 650 1134871 — 875 1136911—915 1141151 — 155 1142446 — 450 1143621 — 625 1144136 — 140 1149121 — 125 1152951 — 955 1157991 — 995 1161921 — 925 1166851—855 1168521 — 525 1177326 — 330 1178941—945 1179446 — 450 1180051 — 055 1184491—495 1187411 — 415 1193526 — 530 1197991—995

1200936 — 940 1203251 — 255 1211161—165 1214591 — 595 1217891 — 895 1218186—190 1219591 — 595 1224111 — 115 1227496—500 1228871 — 875 1230041 — 045 1231296—300 1243596 — 600 1251946 — 950 1253146—150 1265726 — 730 1270196 — 200 1276371—375 1282126 — 130 1286241 — 245 1290586—590 1308431 — 435 881 — 885 1310551 — 555 1320486 — 490 501 — 505 1323366 — 370 1331216 — 220 1332511 — 515 1342726 — 730 1343871 — 875 1361531 — 535 1365251 — 255 1366466 — 470 1368761 — 765 1371766 — 770 1372011 — 015 991 — 995 1374446 — 450 1381201 — 205 1382196 — 200 1384151 — 155 1393381 — 385 1401306 — 310 1402151 — 155 1405291 — 295 1406641 — 645 1407631 — 635 1416941 — 945 1420676 — 680 1422746 — 750 1425441 — 445 1427426 — 430 1430181 — 185 1432496 — 500 1434081 — 085 1437266 — 270 1441731 — 735 1445831 — 835 1448406 — 410 1454236 — 240 1457396 — 400 1471541 — 545 1472646 — 650 1476076 — 080 156 — 160 1478151 — 155 1488721 — 725 1489071 — 075 1491396 — 400 1499071 — 075.

1500776 — 780 1506921 — 925 1513056— 060 696 — 700 1514231 — 235 1525031 — 035 1526716 — 720 1530381 — 385 1531301 — 305 681 — 685 1534011 — 015 061 — 065 1535831 — 835 1536926 — 930 1539806 — 810 1540011 —015 076 — 080 736 — 740 1547071 — 075 1553401 — 405 1563726 — 730 1576701 — 705 1583341 — 345 1589741 — 745 1598701—705 1607296 — 300 1608886 — 890 1610496 — 500 1613671 — 675 1616016 — 020 1619526 — 530 1620556 — 560 771 — 775 1621951 — 955 1623391 — 395 1629546 — 550 1630656 660 1631376 — 380 1633481 — 485 1635751—755 1639881 — 885 1643851 — 855 1653166—170 1658061 — 65 1678706 — 710 1679126—130 1682746 — 750 1683751 — 755 1690201—205 1693176 — 180 961 — 965 1696556 — 560 1697826 — 830 1701721 — 725 1703661 — 665 1709916 — 920 1717791 — 795 1718221 — 225 1726876 — 880 1729116 — 120 1734686 — 690 1743361 — 365 396 — 400 1747101 — 105 1761876 — 880 1762941 — 945 1764056—060 1767426 — 430 1770021 — 025 1780231 — 235 1784521 — 525 1786061 — 065 1790291—295 1796716 — 720 1806961 — 965 1809531 — 535 1815801—805 1817201—205 1822511—015 531 —535 1824096—100 101—105 1826556 — 560 1827836 — 840 1828581 — 585 1836021 — 025 1839081 — 085 1844581 — 585 1847156 — 160 1851391 — 395 1853056 —060 1855881 — 885 1871221 — 225 1875066 — 070 1889586 — 590 1901126 — 130 1916116 — 120 431 — 435 1917286 — 290 1922196 — 200 1924776 — 780 1932471 — 475 1935286 — 290 1938631 — 635 646 — 650 1943366 — 370 776 — 780 1945481 —485 1949846 — 850 1956966 — 970 1957226 —230 1960426 — 430 841 — 845 1964496—500 1965286 — 290 1971431 — 435.

Wypłata natychmiast od wygranych w stosunku 100 proc., od amortyzowanych (frs. 400) — 60 proc.

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

Zakłady dla Przemysłu Drzewnego w Stanisławowie — zwyczajne na 22 września r. b. o g. 4 pp. w lokalu Polskiego Banku Handlowego, Oddział w Stanisławowie ul. Sobieskiego.

Przemysł Kinematograficzny „Lux“ — nadzwyczajnee na 20 września b. r. o g. 6 pp. w lokalu Spółki, Jasna 22.

„Elibor“ Ł. J. Borkowski — nadzwyczajne w drugim terminie na 15 września r. b. o g. 5 pp. w lokalu Centralnego Tow. Rolniczego w Warszawie, ul. Kopernika 30.

„Olejarnia Szamotuły“ w Szamotułach — zwyczajne na 19 września r. b. o g. 12 w poł. w Poznaniu w sali Banku Związku Spółek Zarobkowych, Centrala.

Bydgoska Fabryka Cygar—nadzwyczajne na 22 września r. b. o g. 6 pp. w hotelu „pod Orłem“ w Bydgoszczy.

Przemysł Zapałczany i Drzewny „Błonie“ — nadzwyczajne na 22 września r. b. o g. 8 wiecz. w lokalu biura Spółki w Warszawie ul. Mazowiecka 11.

Fabryka Bielizny i Trykotaży w Krakowie — zwyczajne na 22 września r. b. o g. 4½ pp. w sali konfer. Zakładu kred. miast małop. w Krakowie, Pałac Spiski.

Tow. Płytek Ceramicznych „Marywil“ — nadzwyczajne na 5 października r. b. o g. 11 rano w siedzibie w Liege.

Pierwsza Wielopolska Fabryka Gwoździ i Drutu w Skalmierzycach — nadzwyczajne na 17 września r. b. o g. 11 przed poł. w Ostrowie w Hotelu Europejskim.

Bank Leśny w Wilnie—nadzwyczajne na 22 września r. b. o g. 5 pp. w lokalu własnym w Wilnie, ul. Śniadeckich 8.

Wildt i S-ka dawniej *Ryszard Wildt* — nadzwyczajne w drugim terminie na 18 września r. b. o g. 5 pp. w lokalu Polskiego Banku Przemysłowego w Warszawie, Senatorska 40.

„Lechja“ dawniej *Kujawski, Milewski i S-ka* — nadzwyczajne na 24 września r. b. w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Lublinie, ul. Powiatowa 1.

Bank Naftowy we Lwowie — nadzwyczajne na 15 września r. b. o g. 12-ej we Lwowie, ul. Leona Sapiehy 3 w lokalu Gazu Ziemnego.

Fabryka Przetworów Ziemniaczanych w Luboniu „Luban“ zwyczajne na 25 września r. b. o g. 12.30 w poł. w domu administracyjnym w Luboniu.

Tow. Przemysłu Leśnego, Eksploatacji Domów i Budowlanego „Ritz“ — nadzwyczajne na 29 września r. b. o g. 2 pp. w siedzibie Zarządu Spółki w Białymstoku w hotelu „Ritz“.

Fabryka Płyt Klejonych „Oswa“ — nadzwyczajne na 27 września r. b. o g. 5 pp. w Warszawie, ul. Chmielna 41.

Pierwsza Krajowa Hurtownia Win i Spirytualji Maurycy Seydel i S-ka — nadzwyczajne na 28 września r. b. o g. 11 rano w Warszawie, ul. Senatorska 36.

S. A. dla Przemysłu Gazowego i Gazów Ziemnych we Lwowie — nadzwyczajne na 22 września r. b. o g. 11 przed poł. we Lwowie, ul. Pańska L. 25.

Len w Toruniu — nadzwyczajne na 22 września r. b. o g. 1-ej pp. w Toruniu w Dworze Artusa.

L. i G. Kaden w Krakowie — zwyczajne na 29 września r. b. o g. 6 pp. w Krakowie, ul. Dunajewskiego 6.

Starzycka Fabryka Wyrobów Sukiennych Z. Bornstein — zwyczajne na 22 września r. b. w drugim terminie o g. 7 pp. w Tomaszowie Maz. (Starzyce).

Fabryka Perfum i Mydeł „Warszawskie Laboratorjum Chemiczne“ — nadzwyczajne na 28 września r. b. o g. 5 pp. w Warszawie, ul. Złota 61.

Cukrownia „Chełmża“ — zwyczajne na 17 września r. b. o g. 12 w poł. w Chełmży „Hotel Pomorski“.

Bank Handlowo - Przemysłowy we Włocławku — nadzwyczajne na 30 września r. b. o g. 4 pp. w lokalu Banku we Włocławku, ul. Cyganka 19.

„Serohygiena“ — nadzwyczajne na 24 września r. b. o g. 4 i pół Mickiewicza 33.

Cukrownia „Wożuczyn“ — zwyczajne na 2 października r. b. o g. 5 pp. w Warszawie, ul. Czackiego 3-5 m. 22 (Gmach Techników).

Młyny i Tartaki Wągrowieckie w Wągrowcu — zwyczajne na 2 października r. b. o g. 5 i pół pp. w lokalu biura w Wągrowcu.

„Karbid Wielopolski“ w Bydgoszczy — zwyczajne na 29 września r. b. o g. 12 w poł. w sali posiedzeń Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 64.

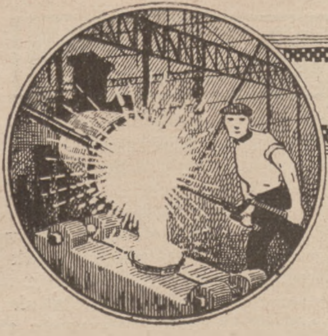
„Riva“ Zakłady dla Wyrobu Mydła, Perfumerji i Przetworów Chemicznych we Lwowie — organizacyjne na 14 września r. b. o g. 5 pp. we Lwowie w Akcyjnym Banku Hipotecznym, Plac Halicki 15.

Warszawska S-ka Kinematograficzna — zwyczajne w drugim terminie na 16 października r. b. o g. 5 pp. w lokalu Banku Dyskontowego w Warszawie, ul. Fredry 8.

Towarzystwo Transportowo-Celne „H. Karpiński i S-ka“ — organizacyjne na 15 września r. b. o g. 7 wiecz. w lokalu biurowym w Warszawie, ul. Wierzbowa 9.

Fabryka Konfekcji i Składy Sukna „Tadeusz Krafft i S-ka“ — zwyczajne na 2 października r. b. o g. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Grzybowska 43.

Chemiczna Fabryka Dr. Ratner — nadzwyczajne na 27 września r. b. o g. 4 pp. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Em. Plater 10.

RÓŻNE.

Tow. Akc. „Powiernik“ w Poznaniu wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 100 procent.

„Towar“ Wielkopolskie Towarzystwo Handlowe w Poznaniu, wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 200 proc.

Sp. Akc. Wyrobów Bawełnianych I. K. Poznańskiego w Łodzi wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 570.000 od akcji.

Tow. Akc. Tartak we Wrześni zamienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje II em.

Tow. Kred. Ziemskie dołącza arkusze kuponowe do 4½% L. Z. Ziemskich na następne 10-lecie t. j. od II—1923 r. po I—1933 r. włącznie.

Polska Spółka Akcyjna „Pharma“ Magister B. Jawornicki w Krakowie wypłaca dywiddendę za 1922 r. w wysokości 80 proc.

Sp. Akc. Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silberstein w Łodzi wypłaca dywidendę za 1922 r. po marek *półtora miljona* od akcji.

Powązkowska Fabryka Mydła wypłaca dywidendę za 1922 r. od akcji I—III em. po mk. 240 i od akcji IV em. po mk. 180.

Polska Fabryka Odzieży zmieniła nazwę firmy na *„Fabrykę Odzieży „Vestis“.*

„Opiag“, Wschodnie Europejskie Tow. Akc. dla Przemysłu Naftowego z siedzibą w Wiedniu otrzymało zezwolenie odnośnych władz na działalność w Państwie Polskiem.

Fabryka Papierosów „Orient“ Tow. Akc. w Bydgoszczy wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 50 proc.

Dom Konfekcyjny Tow. Akc. w Poznaniu wypłaca dywidendę za 1922-3 w wysokości 300 proc.

Warszaw. Tow. Fabryk Cukru wydaje bezpłatnie 16 akcji na każde trzy dotychczasowe akcje.

Tow. Starachowickich Zakładów Górniczych przystępuje do jednorazowego i całkowitego skupu 7 proc. Obligacji z terminem do 15 września r. b.

Bank Zjednoczonych Ziem Polskich otworzył oddział w Hrubieszowie.

Akcje „Konopie“ Fabryk Wyrobów Tkackich i Powroźniczych oraz Sp. Akcj Handlu Towarami Włóknistemi „Tkanina“ w Warszawie zostały dopuszczone do obrotów na giełdzie pieniężnej w Warszawie.

„Polska Żarówka“ zmieniła nazwę firmy na *„Polska Żarówka Osram“.*

Przemysł Naftowy „Bracia Nobel w Polsce“ zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne VI em.

Centrala Rolników w Poznaniu zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne VII em.

Centrala Skór w Poznaniu wypłaca dywidendę za 1922-3 r. w wysokości 200 proc.

Akcje: Tow. Akc. „Syndykat dla Handlu z Zagranicą“ oraz Tow. Akc. „Młyn Poznański“ zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Poznaniu.

Z życia gospodarczego w Rosji.

Rada ekonomiczna przy wszechrosyjskiej radzie gospodarstwa ludowego przyjęła projekt dekretu, ustalającego formalności, jakie mają być dokonywane przy otwieraniu przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych prywatnie.

Przedsiębiorstwa te dzielą się na trzy kategorje: małe, średnie i duże. Małe, zatrudniające nie więcej, niż 10 pracowników, mogą być otwierane dowolnie przez każdego; średnie — z liczbą pracowników od 10 do 200 mogą funkcjonować tylko po otrzymaniu zezwolenia od miejscowego sowietu. Przedsiębiorstwa wielkie, zatrudniające przeszło 200 pracowników muszą otrzymywać zezwolenie na otwarcie od głównego komitetu koncesyjnego.

Gospodarcze organy sowieckie zajmują się obecnie sprawą wywozu cukru rosyjskiego. Przed wojną na głowę ludności przypadało w Rosji średnio zużycie około 20 funt. cukru, obecnie przypada nie więcej, niż funt. Według najbardziej optymistycznych obliczeń, cukrownie sowieckie wogóle nie są w stanie wyprodukować więcej, niż po 3 funty na głowę ludności, jednakże, wobec braku zdolności nabywczej, nawet taka ilość nie może być zrealizowana na rynku wewnętrznym, wobec czego powstała konieczność wywozu znacznej ilości cukru za granicę, głównie do Persji.

Nowa denominacja waluty sowieckiej.

Od nowego 1924 roku ma nastąpić nowa denominacja waluty sowieckiej, przyczem 1 rb. 1924 r. ma równać się 100 rb. 1923 roku, czyli 100 mil. dawnych rb.

Podatki od spadków i darowizn.

W „Monitorze Polskim“ ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu, na mocy którego stawki przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn zmienia się, jak następuje: 12,000,000 mk. na 25,200,000 mk. 4,000,000 mk. na 8,400,000 mk., 600,000 mk. na 1,300,000 marek i 6.000,000 mk. na 12,600,000 mk.

Przeciw konferencji bankowej bałtyckiej.

Dyrekcja Banku Finlandzkiego na życzenie rządu wydała swoją opinję w sprawie projektowanej konferencji przedstawicieli banku, zaznaczając, że w obecnej chwili niema żadnych takich spraw aktualnych, których omówienie na wspólnej konferencji byłoby dla Banku Finlandzkiego ważne. Niemniej przeto narady pomiędzy niektóremi bałtyckiemi bankami państwowemi mogłyby przynieść pożytek, pod warunkiem, że program narady byłby starannie opracowany.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Polskie Towarzystwo Elektryczne — o mk. 301 miljonów czyli do mk. 497 miljonów drogą wypuszczenia 860 tysięcy akcji VIII em. po mk. 350 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VIII em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 3 nowych na 2 dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 350.

„Żegluga Polska" w Krakowie o mk. 25.000.220 czyli do mk. 60.500.300 drogą wypuszczenia 178.550 akcji III em. (serja 2-ga) po mk. 140 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji zwykłych (imiennych i na okaziciela) w stosunku 5 nowych na 10 dawnych po cenie emisyjnej mk. 700, właścicielom zaś akcji uprzywilejowanych — na każde 10 akcji 15 nowych uprzywilejowanych oraz 25 zwykłych (imiennych i na okaziciela) po cenie emisyjnej mk. 800. Do ceny emisyjnej dolicza się koszty emisyjne i druku.

Towarzystwo Przemysłowo-Leśne — o mk. 600 miljanów czyli do mk. 750 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymują bezpłatnie na każdą dotychczasową akcję po mk. 500 wart. nom. 4 takież akcje (1 imienną — uprzywilejowaną i 3 — na okaziciela).

Żywiecka Fabryka Papieru na zasadzie zmiany postanowienie p. p. Ministrów Przemysłu i Handlu i Skarbu z dnia 9 czerwca r. b. dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają wzamian za każdą akcję po kor. 200 wart. nom. nowe akcje po mk. 10.000 wart. nom.

„Polskie Zakałdy Siemens" — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 15 nowych za każde 10 dawnych po cenie emisyjnej mk. 2500.

Syndykat Koszykarski — o mk. 80 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 160 tysięcy akcji IV em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5000 z doliczeniem wszelkich kosztów, z nową emisją związanych.

Elektrownia Okręgowa na Sanie — o mk. półtora miljarda czyli do mk. trzech miljardów drogą wypuszczenia półtora miljona akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 3100.

„Papier" — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 120 miljonów drogą wypuszczenia 12.000 akcji III po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do 1 nowej na 1 dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 6000.

Fabryka Konfekcji i Składy sukna „Tadeusz Krafft i S-ka" — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 120 miljonów drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji IV em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1500.

„Bragopol" Towarzystwo Przemysłu Drzewnego i Eksploatacji Leśnych — o mk. 225 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 45.000 akcji III em. po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 6000.

Tow. Akc. „Polska Centrala Handlowa" — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 400 tysięcy akcji V em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku dwóch nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 750.

Hurtownia Towarów Kolonjalnych „Komandytor" — o mk. 300 miljonów czyli do mk. 375 miljonów drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji II em. po mk. 5000 wart. nom. 30 tysięcy akcji II em. wydane będzie po cenie nominalnej przyjęty przez Spółkę majątek Spółki finansowo - komandytowej „Komandytor" Drobnych Kupców i Przemysłowców Polskich w Łodzi. Pierwszeństwo zaś do nabycia pozostałych akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych — po cenie emisyjnej mk. 6.500.

Bank Kredytowy w Warszawie — o mk. dwa miljardy czyli do mk. trzech miljardów drogą wypuszczenia dwóch miljonów akcji XI em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji XI em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 2 nowych na 1 dawną po cenie emisyjnej mk. 27.000.

Sp. Akc. Zjednoczonych Ślusarzy Chrześcjan — o mk. 120 miljonów czyli do mk. 180 miljonów drogą wypuszczenia 120 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1500.

Towarzystwo Zakładów Włókienniczych „Tkacz" — o mk. 350 miljonów czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 35.000 akcji II em. po mk. 10.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej.

„Hajnówka" Leśny Przemysł Chemiczny — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 180 miljonów drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 1 nowej na 2 dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1012.

Wileński Prywatny Bank Handlowy — o mk. 1.822.500.000 czyli do mk. 2.025.000.000 drogą wypuszczenia 3.375.000 akcji VI em. po mk. 540 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 9 nowych na 1 dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 2500.

„Agrochemja" Fabryka Sztucznych Nawozów i innych Przetworów Chemicznych — o mk. 20 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 40 tysięcy akcji IV em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 1 nowej na 16 dawnych akcji po cenie emisyjnej mk. 25.000.

Przetwórnia Chemiczna Drzewa — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. 50 tysięcy akcji III em. służyć mają na zaspokojenie zobowiązań pieniężnych, zaciągniętych przez Spółkę na cele inwestycyjne i obliczone być win-

ny po cenie nie niższej od mk. 10.600. Pierwszeństwo do nabycia resztujących 100 tysięcy akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 2 nowych na 3 dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 5000.

Spółka Akcyjna Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich — o mk. 90 miljonów czyli do mk. 390 miljonów drogą wypuszczenia 180 tysięcy akcji VI em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy dotych czasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej, określonej przez Zarząd.

„Optima" Sp. Akc. dla wyrobów cukierniczych i czekoladowych w Krakowie — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 300 tysięcy akcji IV em. po mk. 500 wart. nom. 100.000 akcji IV em. przydzielone zostane po cenie nominalnej osobom, wymienionym w akcie notarjalnym z 12.4 r. b. sporząnisława Steina. Pierwszeństwo do następnych 100 tysięcy akcji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 1 nowej na 2 stare po cenie emisyjnej mk. 3000. pozostałe zaś 100 tysięcy sztuk pozostawia się dowolnej subskrypcji po cenie emisyjnej mk. 5000.

Zakłady Garbarskie i Fabryka Pasów F. Wickenhagen w Radomiu — o mk. 675 miljonów czyli do mk. 750 miljonów drogą przewalutowania majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 1000 będą przestemplowane na mk. 10.000; — o dalsze mk. 250 miljonów czyli do mk. mil jarda drogą wypuszczenia 25 tysięcy akcji III em. po mk. 10.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 100.000.

Polska Fabryka Odzieży — o 700 miljonów czyli do mk. 800 miljonów drogą wypuszczenia 1.400.000 akcji III em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II w stosunku do ilości posiadnych akcji po cenie emisyjnej mk. 750.

Zdroje Polskie — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 120 tysięcy akcji IV em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 600 oprócz kosztów, związanych z nową emisją.

Towarz. dla Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege" — o mk. 90 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą przelania do kapitału zakładowego sumy mk. 90 miljonów z funduszu rezerwowego wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 700 będą zamienione na mk. 1000 wart. nom.; — o dalsze mk. 300 miljonów czyli do mk. 600 miljonów drogą wypuszczenia 300 tysięcy akcji VI em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej nie niższej od wartości nominalnej.

Tow. Przemysłowo-Naftowe „Lenartowicz, Bracia Rylscy i S-ka" — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji V em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 1 nowej na 6 dawnych akcji po cenie emisyjnej mk. 15.000.

Tow. Przemysłowe „Kabel" — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji VI em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 50 tysięcy akcji VI em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 3250. Pozostałe 100 tysięcy akcji będą użyte na pokrycie należności za wniesiony do Spółki majątek.

Bank Kredytu Hipotecznego — o mk. 400 miljonów czyli do mk. 560 miljonów drogą wypuszczenia 860 tysięcy akcji V em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 4 nowych na 1 dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 750.

Rawski Syndykat Rolniczy — o mk. 24 miljony czyli do mk. 36 miljonów drogą wypuszczenia 24 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1400.

„Polska Żarówka" — o mk. 350 miljonów czyli do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 350 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom I em. w stosunku 7 nowych na 1 dawną po cenie emisyjnej mk. 1100.

Sp. Akc. Handlu Skórami — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji V em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku trzech nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1250.

Bank Młynarzy Zachodnich Ziem Polskich w Poznaniu — o mk. 300 miljonów czyli do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 300 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 3 nowych na 1 starą akcję po cenie emisyjnej 0.40 złp. (groszy).

„Gródek" Akcyjna Spółka Terenowo-Budowlana — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji V em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 2 nowych na 3 dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 25.000 plus 6% od 1/7 1921 r.

Tow. Akc. „Warszawski Młyn Parowy" — o mk. 971.352.000 czyli do mk. 972 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 1080 będą przestemplowane na mk. 1.620.000 (162 akcje po mk. 10.000 wart. nom.).

Sp. Akc. dla Przemysłu i Handlu „Polon" — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia pięciu tysięcy akcji II em. po mk. 50.000 wart. nom. 2000 sztuk II em. otrzymają współwłaściciele i uczestnicy firmy: Tow. Przemysłowo-Handlowe „Polon" Sp. z ogr. odp. wzamian za przechodzące na własność Spółki przedsiębiorstwo i majątek tej fihmy; pierwszeństwo do nabycia pozostałych 3000 akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej.

„Tehate" Towarzystwo dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa — o mk. 240 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 240 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 120 tysięcy akcji służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 3 nowych na 2 dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 4000 oraz jedną nową po cenie emisyjnej mk. 6000. Pozostałe 120 tysięcy akcji będą przydzielone dotychczasowym akcjonarjuszom według uznania Rady Nadzorczej.

Tow. Fabryk Cukru i Rafinerji ny czyli do mk. 480 miljonów dronyczyli do mk. 480 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 10.000 będą przestemplowane na mk. 50.000 wart. nom.

Tow. Polskiego Przemysłu Ludowego „Luddpol“ — o mk. 120 miljonów czyli do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 12.000 akcji II em. po mk. 10.000 wart. nom. Z powyższych akcji przeznacza się na zaspokojenie długu udziałowców Spółki z ogr. odp. „Ludpol“ 517 akcji po cenie nominalnej, do następnych 6000 akcji przyznaje się prawo pierwszeństwa właścicielom akcji I em. w stosunku 2 nowych na 1 dawną po cenie emisyjnej mk. 15.000 i wreszcie dla pozostałych 5483 akcji II em. przyznaje się prawo pierwszeństwa tymże właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej nie niższej od mk. 30.000.

Zakłady Ogrodnicze C. Ulrych, założone w 1805 r. w Warszawie — o mk. 80 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 20 tysięcy akcji II oraz 60 tysięcy III em. po mk. 10.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowych emisji służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadnych akcji po cenie emisyjnej mk. 1050.

Dom Mód „Bogusław Herse“ — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 2000 akcji II em. po mk. 50.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 60.000.

Towarz. Fabryk Chemicznych „Zagłębie“ — o mk. 210 miljonów czyli do mk. 280 miljonów drogą wypuszczenia 210 tysięcy akcji IV em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 70 tysięcy akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1500, repartycji zaś pozostałych 140 tysięcy dokona Rada Nadzorcza według swego uznania po cenie emisyjnej mk. 2500.

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE

Bank Przemysłu Włókienniczego, Sp. Akc. w Łodzi. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. jeden miljard, podzielony na jeden miljon akcji po mk. 1.000 wart. nom.

Towarzystwo dla Przemysłu i Handlu Leśnego „Wschódlas“. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy 400 miljonów mk., podzielonych na 40 tysięcy akcji po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Eugenjusz Kontkowski, Jan Jankowski i Tadeusz Wróblewski.

„Unja“ Zakłady Przemysłu Jutowego w Bielsku. Siedziba w Bielsku. Kapitał zakładowy 1.400.000 mk., podzielonych na 10.000 akcji po mk. 140.

„Riva“ Zakłady dla Wyrobu Mydła, Perfumerji i Przetworów Chemicznych. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy mk. 400 miljonów, podzielonych na 40 tys. akcji po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, Prof. Dr. Włodzimierz Łukasiewicz, Dr. Marjan Lisowiecki, Józef Mendrochowicz i Marceli Mendrochowicz.

Fabryka Okuć Budowlanych i Wyrobów Metalowych „Bracia Ogórkiewicz“. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. jeden miljard, podzielony na 20 tys. akcji po mk. 50.000 wart. nom. Założyciele: Władysław Ogórkiewicz, Henryk Ogórkiewicz, Stefan Dzierżanowski, Henryk Kaliński, Artur Veltuzen i Zygmunt Zakrzewski.

„Dom Handlowo-Przemysłowy“ B. Poznański i S-ka. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20.000 akcji po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Jan Poznański, Michał Dawidowicz i Maurycy Poznański.

„Szkolnica“ Wytwórnia i Hurtownia Przyborów Piśmiennych, Druków i Pomocy Szkolnych w Krakowie. Siedziba w Krakowie. Kapitał zakładowy 100 miljonów mk., podzielonych na 10.000 akcji po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Stanisław Nowak, Teofil Orszulski, Jan Szkodziński, Władysław Sienko, Roman Sowa, Andrzej Bielas i Franciszek Lubojemski.

Zjednoczone Wytwórnie Artykułów Elektrotechnicznych i Metalowych (dawniej *„Elektra“ i N. Gruszkiewicz).* Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20.000 akcji po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Dawid Jabłoński, Natan vel Nusyn Gruszkiewicz, inż. Jakób Jabłoński, Konstanty Konarzewski i Eugenjusz Klimkowski.

Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu Lekarskiego i Pomocy …olnej „Drobner“. Siedziba w Krakowie. Kapitał zakładowy mk. 120 miljonów, podzielonych na 12 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Bank Małopolski, Spółka Rolniczo - Przemysłowa, Dr. Bolesław i Stanisław Drobnerowie oraz „Drobner“ Sp. z ogr. odp. w Krakowie.

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Węgiel“ w Zawierciu. Siedziba w Zawierciu. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20.000 akcji (1600 na okaziciela i 4000 imiennych uprzywilejowanych) po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Izaak Ingster, Ignacy Maciejowski, Tow. Przemysłowo-Handlowe „Ignis“ Spółka z ogr. odp., Zygmunt Ingster i Władysław Ambroży Muśnicki.

„Grakona“ Bydgoska Fabryka Pilników i Narzędzi w Bydgoszczy. Siedziba w Bydgoszczy. Kapitał zakładowy mk. 650 miljonów, podzielonych na 650 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Hugon Kozłowski, Onufry Gertner, Bernard Stark, Stanisław Haüsler, Florjan Szulc, Stanisław Heil i Stanisław Miller.

Młyny Nadobrzańskie. Siedziba w Kościanie. Kapitał zakładowy mk. trzy miljardy.

„Gribul“ Wytwórnia artykułów Spożywczych. Siedziba w Poznaniu. Kapitał zakładowy mk. 500 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po mk. 10.000 wart. nom.

„Tartak Kostrzyn“. Siedziba w Kostrzynie. Kapitał zakładowy mk 500 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po mk. 10.000 wart. nom.

Giełdy zamiejscowe.

(Objaśnienie: *s*=sprzedaż, *k*=kupno, *t*=transakcje, *n*=nieurzędowa.

Liczby podane w tysiącach marek.

POZNAŃ, 10 września 1923 r.

Akcje:

Bank Związku Sp. Zar.	600—500 *t*
„ Polski Handl.	—
„ Młynarzy	100 *t*
„ Kwil. Potocki i S-ka	150—140 *t*
„ Poznański Ziemian	47.5—45 *t*
„ Przemysłowców	170 *t*
R. Bareikowski	140 *t*
H. Cegielski	155—150 *t*
Centrala Skór	280 *t*
C. Hartwig	75 *t*
Hurtownia Drogeryjna	—
Lubań	8000 *t*
Dr. Roman May	4600 *t*
Pozn. Sp. Drzewn.	380—360 *t*
Wytwórnia Chemiczna	70 *t*
Wagon Ostrowo	—
Sarmatia	—
Hartwig Kantorowicz	—
Papiernia Bydgoszcz	110 *t*

KRAKÓW, 10 września 1923 r.

Akcje:

Bank Polski Przem.	87.5 *t*
„ Hipoteczny	—
Bank Małopolski	120—125 *t*
„ Komercjalny	37 *t*
Powsz. Bank Kredyt.	20 *t*
Ziemski Bank Kredyt.	48 *t*
Pol. Tow. Handl. (P.T.H.)	80—85 *t*
Impex	1.6 *s*
Polski Glob	8.5 *s*
Żegluga Polska	24—25.5 *t*
Pharma	230—200—218 *t*
L. Zieleniewski	2050—2010 *t*
Warsz. Sp. Akc. Bud.Par.	115—120 *t*
Elektrownia Siersza	75 *t*
Trzebinia	260—270 *t*
Pocisk	200 *s*
Automotor	50 *s*
Oikos	850 *s*
Fabr. Cem. „Górka"	2700—2900 *t*
Sierszańskie Zakl. Gór.	1150—1100 *t*
Pepege	750—760 *t*
Strug	240—265 *t*
Krakus	160—140 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów	230—235 *t*
Cukr. w Chodorowie	1300—1325 *t*

LWÓW, 10 września 1923 r.

Bank Hip. Akc.	175—180 *t*
„ Powsz. Kred.	20 *t*
„ Przem. Pol.	80—88 *t*
„ Ziem. Kred.	41—43 *t*
Browary Lwowskie	1700—1675 *t*
Tow. Chodorów	1225—1250 *t*
Tow. Karpalit	140*k*
Fabr. Porc. Ćmielów	200—230 *t*
Gafota	38—39 *t*
Oikos	740—750 *t*
Warsz. Sp. Akc. Bud. Par.	122 *t*
Pezet	65—75 *t*
Polska Nafta	115—125 *t*
Rakszawa	500—525 *t*
Siersza (Elektr.)	70*k*
Siersza (Zakł. górn.)	1250*k*
L. Zieleniewski	1950—2025 *t*

WILNO, 10 września 1923 r.

Rubel łotewski	
Złoty rubel	170 *t*
Złota marka	
Złota marka	
„ frank	
„ dolar	
Złota korona skandynawska	
Złoty funt szterling.	
Złota marka niemiecka	
Srebrny rubel	
„ dolar	
Bilon rosyjski	
Listy Zastawne Wil. Ban.	
Akcje Wil. Banku Ziemsk.	
„ Pryw. Banku Handl	
„ Pol. Banku Parcelacyjnego	
„ Sp. Akc. „Pacific"	
8-proc. aPń. Poż. Złota	

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Paryż: Londyn 77 Nowy York 17.,45 Szwajcarja 314,$^1/_4$ Amsterdam 699$^3/_4$, Berlin 0,00002 Warszawa 0.007$^1/_4$.

Londyn: Paryż 80,15 Nowy York, 454$^3/_{16}$, Szwajcarja 25.21$^1/_2$, Amsterdam 11.53$^7/_8$, Berlin 240.000.000 Warsz. 1.400.000

Nowy York: Paryż 5.67$_{1/2}$, Londyn (tel.) 4.54,$^3/_{16}$ Szwajcarja 17.06 Amsterdam 39.28, Berlin 0.00002, Warszawa 0.0023

Zurich: Paryż 31.22, Londyn 25.22 Nowy York 556 Amsterdam 218$^3/_4$ Berlin 0.00001 Warszawa 0.0004.

Amsterdam: Paryż 14.52,$^1/_2$ Londyn 11 55$^1/_2$, Nowy York 254$^1/_2$ Szwajcarja 45$^3/_4$ Berlin 0.0002$^1/_2$ Warszawa 0.0011$^1/_2$.

Berlin: Paryż 3,890,500 Londyn 3007500.00, N. York 66.365.500 Szwajc. 12.030.000 Amsterdam 26.065.000 Warszawa 230.

Giełda Warszawska

III. Waluty i Dewizy	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Kursy z 11 września 1923 r.			
Dolary St.-Zjednoczonych	261500	256500	259000
„ kanadyjskie . . .	—	—	
Franki francuskie . . .	14850	14550	14700 Paryż
„ belgijskie . . .	12200	12000	12100 Belgja
„ szwajcarskie . .	47050	46130	46590 Szwajcarja
Funty sterl.	1190000	1170000	1.180.000 Londyn
Marki niemieckie . . .	0.0035	—	0.004-0.0035 Berlin
Korony austrjackie . .	3.70	3.64	3.67 Wiedeń
„ czesko-słowackie	—	—	7800 Praga
„ szwedzkie . . .	—	—	
„ duńskie	—	—	
„ norweskie . . .	—	—	
„ węgierskie . . .	—	—	
Lei rumuńskie	—	—	
Liry włoskie	—	—	11500 Włochy
Marki fińskie	—	—	
Floreny holenderskie . .	—	—	
Dinary jugosłowiańskie .	—	—	

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

Końcowe kursy tranzakcyjne z 3 września i 11 września 1923 r.
Najwyższe i najniższe kursy od 3 września do 11 września 1923 r. włącznie.
Objaśnienie: bp. — bez praw, bk. — bez kuponu.

AKCJE. (Liczby podane w tys.mk.)	3/9	11/9	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszawsk.	910	1045	800	1125
„ Handl. w Warsz.	—	—	1800	1900
„ dla Han. i Przem,	320	290	255	320
„ Handl. w Łodzi. .	—	—	—	—
„ Hipot. Akc. we Lw.	—	—	—	—
„ Kredyt. w Warsz.	200	190	170	200
„ Kup. Łódzk. . .	—	—	—	—
„ Małopolskiego . .	105	110	102.5	120
„ Przem Warsz. . .	—	—	75	75
„ Polski Han. w Poz.	205	—	200	210
„ Pols.Przem.we Lw.	85	75	75	90
„ Tow. Spółdz. . .	350	350	350	350
„ Zachodniego . .	740	720	710	760
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	—	—	—	—
„ Zjedn. Ziem. Pol.	—	245	230	260
„ Zw. Sp.Zar. w Poz.	625	600	590	640
„ Związków Ziemian	90	95	80	100
„ Wil. Pryw. Handl.	—	237.5	200	265
„Cerata"	—	—	550	575
Eksploatacja Soli Potas.	1500	—	1250	1500
Kijew. Sch. i S-ka . . .	1200	bp.	850	1300
Ludwik Spiess i Syn . .	285	380	250	400
Fryderyk Puls	130	95	85	160
Dr. Roman May. Poz. .	—	—	—	—
Sp. Akc. „Strem" . . .	—	—	—	—
Fabr. Chm. „Radocha" .	—	—	—	—
Fabr. Mydeł Wildt i S-ka.	195	—	147.5	210
Cukrownia „Borowiczki"	—	—	—	—
„ „Chodorów" . . .	1475	1250	1160	1500
„ „Czersk"	432.5	400	390	490
„ „Częstocice". . .	6350	6100	5800	6600
„ „Goslawice . .	610	430	415	620
„ „Michałów" . . .	800	630	610	820
Warsz. Fabr. Cukru . .	9750	11000	8000	12000
Firley (cement) . . .	—	—	140	155
„Łazy" „ . . .	102.5	85	80	110
Przemysłu Drzewn. . .	70	—	55	71
Warsz. Kop. Węgla . .	1435	1250	850	1525
H. Cegielski	170	141	135	180
Lilpop, Rau & Loew . .	235	195	150	245
Modrz. Z. Gór.	1875	1710	1550	2100
Norblin, Buch, Werner .	430	415	290	490
Zakł. Ostrowieckich . .	2500	2060	2050	2600
Ortw. Karas. i S-ka . .	155	—	130	180
Rohn, Zieliński i S-ka .	220	290	220	310
K. Rudzki & S-ka . . .	860	755	125	885
Starach. Z. Gór. . . .	1450	1170	1040	1500
Fabr. Maszyn „Trzebinia"	290	b. p.	290	290
Fabr. Sil. i Trak. „Ursus" .	320	240	240	350
„Pocisk"	230	—	190	260
Warsz. S. A. Bud. Par. .	150	122.5	110	155
L. Zieleniewski w Krak. .	2200	2000	1900	2200
Zawiercie	75000	—	75000	75000
Zakł. Żyrardowskich . .	62000	50000	49000	67000
Belg.-Pol. Tow. „Belpol" .	40	—	40	40
Ł. J. Borkowski	185	200	155	200
„Hurt".	—	—	—	—

AKCJE.	3/9	11/9	najniższy	najwyższy
Bracia Jabłkowscy . . .	57	43	39.75	59
Warsz. Handl. i Żegl. . .	32	29.5	27	34
Pol. Bal. Tow. „Polbal"	—		30	33
Skup skór sur. i garbnik.	57	58	55	62.5
Zach. Tow. dla Han i Prz.	55	50	45	65
„Ćmielów"	260	235	220	260
Tow. „Elektryczność" .	—	1500	1400	1600
Polskie Tow. Elektryczne.	220	—	165	220
Tow. Przem. „Kabel" .	180	—	175	270
C. Hartwig	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele.	825	—	825	875
Warsz. Tow. Ocz. Spir. .	1650	650bp.	600	750
Papiernia „Klucze" . .	200	170	170	210
Fabr. Ołów. St. Majewski.	—	—	—	—
S. A. „Nafta" w Lw. . .	—	—	—	—
„Nafta Polska"	125	110	100	125
Polski Przemysł Naftowy	800	—	700	840
Prz. Naft. w Pol. Br Nobel	370	250	250	380
Lenartowicz, Rylscy i Sp.	45	—	40	46
„Polus"	—	—	—	—
„Tepege" T. dla P. G. .	650	810	640	810
F. Dach. „Pustelnik" . .	260	—	220	260
„Siła i Światło"	230bp.	170	160	260
Warsz. Warrant. Sp. . .	—	—	—	—
Polskie Tow. Handlowe .	—	—	—	—
„Krakus"	—	—	—	—
„Marynin"	—	—	750	820
„Unia"	—	—	1350	1400
Syndykat Rolniczy Warsz .	850	—	687.5	900
„Fitzner i Gamper" . .	2900	1600	1650	3000
Wł. Bednawski	80	85	80	85
„Konopie"	—	2 05	205	282.5
„Tkanina"	—	45	20	50
Polski Przem. Korkowy .	—	70	70	85

Ostatnie kursy
AKCJI NIENOTOWANYCH NA URZĘDOWEJ GIEŁDZIE
Kursy przybliżone p/g prywatnych źródeł (w tysiącach marek)

Bracia Jabłkowscy (Wilno)	25
Cukr. Brześć Kujawski	20000
„ Chybie	2100
„ Trawniki	30.000
„ Zbiersk	525
„ Zduny	12500
Elektrownia Pruszków	70
„ na Sanie	33
Kauczuk	60
Lechita (Nafta)	21
Machlejd	80
Nitrat	60
„Opatówek" Fabr. Sukna drob.	180
„ większe odcinki	140
Polski Lloyd	45
Polska Hurtownia Opałowa	10
Tow. Przem. Węgl. w Polsce	9
„ (świad.)	5

REDAKTOR i WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

Drukarnia „Rotacyjna" Marszałkowska 148.